

**Evropský sociální fond
Praha & EU: Investujeme do Vaší budoucnosti**

HRÁTKY S ČEŠTINOU

Andrea Tenorová

Knížka je věnována všem odvážným, kteří se rozhodli zůstat v zemi, kde se mluví česky.

Pochopení, že nejste sami, kdo mají problém s jazykem země, ve které chcete žít, prolomí strach, nejistotu, ostych a nabízí možnost zůstat.

Bc. Andrea Tenorová

Úvod.....	4
Náměty činností.....	5
Ahoj.....	17
Babička.....	20
Cizinec.....	22
Číslo	24
Dům.....	27
E e É é ě.....	33
Fík.....	34
Ga Ga, ga ga	36
Hodiny	39
Chléb	43
Indián.....	45
Jablko	48
Krk.....	51
Les	53
Město.....	55
Nos	57
Oblečení	59
Pohádky	62
Rok, roční období.....	65
Řeka.....	69
Svátky.....	Chyba! Záložka není definována.
Škola.....	73
Talíř	75
Úsměv.....	78
Volno.....	79
Xylofon.....	80
Ypsilon	83
Zoo	85
Životopis.....	88

Úvod

Osvojení českého jazyka formou ušitou na míru českým dětem působí často kontraproduktivně. Proto jsme vytvořili publikaci Hrátky s češtinou, která dětem nenásilnou formou pomůže češtinu zvládnout. Učení probíhá formou projektů a obsah vychází z témat dětem blízkým.

Příručka pro výuku českého jazyka pro cizince: Hrátky s češtinou je v souladu s naším ŠVP, naplňuje průřezové téma multikulturní výchova. Věnuje se tématům, která jsou dětem blízká, jsou v ní náměty na hry, ukázky literárních, hudebních, výtvarných a dramatických her. Zabývá se kulturní diferenciací a rozdílností rodinného života, seznamuje s tradicemi, kulturním dědictvím a srovnává a hledá společné.

Klíčovou kompetenci etnický původ rozvíjíme v kapitolách týkajících se geografie, přírody, historie, známých osobností, kultury. Součástí jsou odkazy na encyklopedie a internet, k čemuž žáci mohou využít služeb školní knihovny. Lidskými vztahy se zabýváme neustále, v každé kapitole se nabízí možnost plynule odbourávat kulturní šok, porozumět cizím vzorcům kultury, orientovat se v prostředí, předcházet obranným mechanismům.

Většina témat je zpracována formou dramatizace a na základě modelových situací a rozhovorů. Budeme rozvíjet průřezové téma multikulturalita a snažit se žákům nabídnout možnost syntézy různých kultur formou diskuse. Zaměřili jsme se na postřehy jedinců z jiného kulturního prostředí a jejich vnímání naší kultury.

Náměty činností

1. AHOJ!

Naučím se: pozdravit kamaráda, říct jak se jmenuji, zeptat se na jméno kamaráda.
Sloveso **být** v přítomném čase
oznamovacího způsobu

Povídání: Každý má své jméno: *Já jsem... a kdo jsi ty?* – hra v kruhu s míčkem, který libovolně předávám tomu, koho se chci zeptat na jméno.

Psaní: Napiš své jméno a ukaž všem, jak se jmenuješ

Hraní: Poskládej své jméno a jména svých kamarádů z hadrových písmenek.

Zpívání a recitace: Jak se jmenuješ? Jmenuji se ... - vytleskávej své jméno.

Malování: Nakresli se, tak jak se vidíš ty, nech se nakreslit kamarádem tak, jak tě vidí on.

Hledání, zkoumání: Prozkoumej kamaráda, čím se od tebe liší, co máte společné?

2. BABIČKA

Naučím se: pojmenovat členy rodiny, odpovědět na otázky jaký, jaká, jaké?
Přídavná jména, protiklady.

Povídání: *Jaký, jaká, jaké nebo jací můžou být?*

Psaní: K zadaným přídavným jménům píšu protiklady.

Hraní: To je moje rodina: Členy svojí rodiny sestav z kamarádů a nacvičte krátkou scénku, jak to u vás chodí. Nezapomeň členy správně pojmenovat.

Zpívání a recitace: Seznamte se – poslech, zpěv

Malování: Nakresli svou rodinu, popiš kdo je kdo, napiš jména.

Hledání, zkoumání: *Kolik členů má vaše rodina, kdo s tebou bydlí?*

3. CIZINEC

Naučím se: odpovědět na otázky, kde bydlím, z jaké země pocházím, ukázat na mapě zemi odkud pocházím, kde jsem se narodil/a.
Poznám symboly a znaky ČR, zazpívám českou hymnu.

Povídání: *Co si pamatuješ, jak to u vás bylo?*

Psaní: napiš název tvé země

Hraní:

Zpívání a recitace: Kde domov můj? - poslech, zpěv

Kutění:

Malování: česká vlajka

Hledání, zkoumání: v atlase, na mapě hledám ČR, zemi odkud pocházím – barevně označím do slepé mapy

4. ČÍSLO

Naučím se: počítat do deseti, dvaceti..., slovně vyjádřit číselný početný zápis, základní geometrické tvary.

Povídání: *Jedna dva nebo dvě, tři, čtyři, pět, cos to Janku, cos to sněd.*

Psaní: Jednoduché početní příklady podle slovního zadání

Hraní: Zahraj si divadlo s jablíčky podle písničky.

Zpívání a recitace: Měla babka čtyři jabka.

Kutění: Malé početní divadélko:

Namalovaná čtyři jablíčka vystřihni a připevni na špejli lepicí páskou.

Malování: Tvary domaluj podle své fantazie.

Hledání, zkoumání: Podívej se kolem sebe a hledej předměty, které mají stejné tvary.

5. DŮM

Naučím se: říct a napsat adresu bydliště, pojmenovat pokoje a zařízení pokojů.

Povídání: Jak se bydlí v Česku.

Psaní: *Jak se bydlí v...* krátký referát o místě, odkud pocházím.

Zpívání a recitace: Co si zpíváme u nás doma?

Kutění: Sestav si dům z místností, dokresli, co je potřeba.

Malování: Nakresli si pokojíček podle svých přání

Hledání, zkoumání: Čtvrť, ve které bydlím: jaké budovy a stavby tam převládají, jak vypadalo místo, odkud pocházím. Porovnáám.

6. DĚ, TĚ, NĚ, BĚ, PĚ, VĚ, MĚ

Naučím se: vyslovovat ě, správně číst bě, pě, vě, mě, dě, tě, ně.

Psaní: Doplňuj v textu podle zadání.

Hledání, zkoumání: Vyhledej slova s dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě a přečti kamarádům.

7. FÍK

Naučím se: poznávat postavičky z večerníčků, uspořádat posloupně děj.

Povídání: *Znáš Večerníčka?*

Psaní: Napiš jména pohádkových postaviček na tabuli, přiřazuj k sobě patřící postavičky.

Hraní: Zahraj kousek z oblíbeného večerníčku, poznají tvoji kamarádi, co hraješ?

Zpívání a recitace: Písničky z českých večerníčků – poslech, zpěv

Malování: Nakresli svou oblíbenou postavičku.

Hledání, zkoumání: www.videopohadky.cz

8. GÁ GÁ

Naučím se: názvy zvířat (samec, samice, mládě), Citoslovce, zvuky, které zvířata vydávají.

Povídání: Mám doma zvířátko.

Hraní: Hádejte zvířátka podle zvuků, které vydávají.

Zpívání a recitace: Když jsem já sloužil to první léto

Kutění: Vystřihni z papíru kartičky, pomíchej je a správně nalep do mřížky.

Malování: Vybarvi si zvířecí rodinky.

Hledání, zkoumání: Zjisti, čím se zvířátka živí, co jedí?

9. HODINY

Naučím se: určit hodiny celé, čtvrt, půl, tři čtvrtě, rozlišovat včera, dnes, zítra. Nepravidelné sloveso **být**, oznamovací způsob času přítomného, minulého a budoucího.

Povídání: Naše staré hodiny bijí čtyři hodiny...

Hraní: Bim bam: Ve dvojicích jeden na papírových hodinách ukazuje čas, druhý ho hádá, pokud ho uhodne, první hráč zvolá bim bam.

Kutění: Vybarvi a sestroj si své hodiny.

Malování: Nakresli na čtvrtku A3 hodiny a vlep ciferník. Vystřihni a připevni hodinové ručičky.

Hledání, zkoumání: Pohledej v časopisech, na internetu různé druhy hodin.

10. CHLÉB

Naučím se: postup práce při výrobě chleba, vyrobit pomazánky.

Povídání: Člověka poznáš při práci
Psaní: Přinesu zapsaný jednoduchý recept z domu.
Hraní: Pozvání na oslavu: hra v rolích.
Zpívání a recitace: Co si rád/a pozpěvuješ při práci?
Kutění: Vyroším si pomazánku podle receptu.
Malování: Plakát na oslavu s jídelníčkem.
Hledání, zkoumání: Seženu si suroviny na pomazánku.

11. INDIÁN

Naučím se: že na světě jsou lidé různí a přeci podobní, jak mám pozdravit v různých krajínách.

Psaní: Bodování je potřebné domluvit, stejně tak i pravidla hry.
Hraní: Twister z barevných tlapot: na velký papír barevně otiskneme dlaně a chodidla. Po zaschnutí můžeme hrát.
Aničko, dej tvoji pravou nohu na tlapotu pravé nohy Elišky...
Kutění: Vytvoř hrací plochu z tlapot.
Malování: Co umí ruce, co umí nohy? Nanes barvu a uvidíš.
Hledání, zkoumání: *Kdo má větší, menší nohu nebo ruku. Kolik máme prstů?*

12. JÍDLO

Naučím se: pojmenovat ovoce a zeleninu, Nepravidelné sloveso jíst, oznamovací způsob, čas přítomný, minulý a budoucí, způsob rozkazovací.

Povídání: Já jím jablko, ty jíš jablko... ukazujeme po kruhu na děti a učíme se časovat sloveso jíst.
Psaní: Vyčasuj sloveso jíst ve všech osobách, oznamovacím způsobem, v přítomném čase.
Hraní: Na obchod: Zelinář prodává ovoce a zeleninu z bedýnek, prodá jenom správně pojmenovanou (nápis na kartičkách překrýt).
Kutění: Vystřihni a ulož do správných bedniček.
Malování: Vybarvi si ovoce a zeleninu.
Hledání, zkoumání: *Znáš nějakou zeleninu nebo ovoce, které tu chybí a roste tam, kde ses narodil?* Přines ukázat, nakresli, vyfotografuj...

13. KRK

Naučím se: mluvit česky ještě lépe

Povídání: Strč prst skrz krk a další jazykolamy a jiné zajímavosti.

Psaní: KOBYLA MÁ MALÝ BOK – čti a piš zepředu i odzadu.

Hraní: Zahraj s kamarády scénku na námět zvoleného jazykolamu.

Zpívání a recitace: Vytleskej si svůj jazykolam.

Malování: Nakresli svůj jazykolam.

Hledání, zkoumání: Najdeš další zajímavosti jazyka českého?

14. LES

Naučím se: báseň, J. V. Sládek: Lesní studánka, ilustrovat a převyprávět příběh, doplníme slovní zásobu pomocí obrázků z DIDY.

Povídání: DIDA: Doplníme slovní zásobu: vybarvuj na obrázku to, co umíš pojmenovat

Psaní: Napiš, co vše můžeš najít v lese.

Hraní: Předved', co dělá hejkal.

Zpívání a recitace: Lesní studánka – tu se nauč, bude ti k užitku.

Kutění: Vytvoř hejkala z lesních plodů.

Malování: Domaluj ilustrace k částem textu z básně.

Hledání, zkoumání: Můžeš potkat v lese hejkala?

15. MĚSTO

Naučím se: názvy užitečných budov ve městě, předložky a odpovědět na otázku: *Kudy mám jít?*

Povídání: *Kam jdeš? Kde to je?*

Psaní: Názvy budov

Hraní: Zahraj si hru s kamarádem podle zadaných pravidel.

Kutění: Nakresli si hrací plochu podle předlohy a vlep užitečné budovy.

Malování: Namaluj si na papír užitečné budovy, vystřihni je.

Hledání, zkoumání: Hledej Áju a Pepu ve městě.

16. NOS

Naučím se: pojmenovat části těla	Povídání: <i>Co máme všichni společné? Že máme například...</i> ukazujeme části těla a recitujeme. Hraní: Hlava, ramena, kolena ... Zpívání a recitace: Hlava, ramena, kolena... Kutění: Vystříhni si kartičky s částmi těla a pomocí chytré encyklopedie správně přilep na tělo. Malování: Dokresli si tělo a obličej. Hledání, zkoumání: Hledej v šikovné encyklopedii, jinak nesplníš úkol.
---	---

17. OBLEČENÍ

Naučím se: pojmenovat barvy, druhy oblečení.	Povídání: DIDA: doplníme slovní zásobu Psaní: Piš názvy věcí z vylosovaných obrázků oblečení. Kutění: Nastříhej si osm malých lístečků z papíru a postupně je očísľuj. Podle diktátu dělej barevné kroužky. Např.: dvojka červená, šestka modrá... Malování: Najdi na pracovním listu vylosované oblečení a vybarvi podle diktátu. Např.: šaty modře, ponožky zeleně Hledání, zkoumání: <i>Jak se oblékáte u vás, které barvy převládají?</i>
---	--

18. POHÁDKA

Naučím se: proniknu do české filmové tvorby, pojmenuji pohádkové bytosti.	Povídání: Doplním si slovní zásobu o pohádkové bytosti na obrázcích, přiřadím názvy. Psaní: Pečlivě si přepíšu z tabule názvy pohádkových bytostí. Hraní: Hádej název pohádky: Rozdělte se do skupinek a zahrajte část z pohádky, můžete si připravit i kostýmy. Zpívání a recitace: Písničky z pohádek - poslech Kutění: Kostýmy do pohádky si vytvoř z materiálu, který je právě po ruce. Malování: Namaluj tvou oblíbenou českou pohádku, rozstříhej puzzle a nech poskládat kamaráda. Hledání, zkoumání: Podívám se na několik českých filmových pohádek, přečtu si, nebo nechám převyprávět kamarádem klasické pohádky, které slyšel od maminky.
--	--

19. ROK

Naučím se: vyjmenovat roční období, měsíce v roce, dny v týdnu, státní svátky

Povídání: Leden je měsíc plný ledu, únor probudí skřivánka...

Hraní: Hledej rýmy a odpovídej: *Co jsi dělal v pondělí? Co jsi dělal...*

Zpívání a recitace: Měsíce (Písničky od maminky)

Kutění: Vytvoř kalendář podle návodu.

Malování: Domaluj obrázky k měsícům a ročním obdobím.

Hledání, zkoumání: Pozoruj v určitém období, například jeden měsíc, počasí a zaznamenávej ho do kalendáře.

20. ŘEKA

Naučím se: pojmenovat živočichy a rostliny společenstva řeky a jezera.

Povídání: DIDA: doplním si slovní zásobu.

Psaní: Píšu názvy zapamatovaných obrázků.

Hraní: Rybičky, rybičky, rybáři jdou!

Zpívání a recitace: Voda voděnka - zpěv

Kutění: Pracuj s modelínou a vytvoř společenství vody.

Malování: Dokresli pomocí encyklopedie do obrázku rostliny a živočichy.

Hledání, zkoumání: Ve správné encyklopedii vyhledej obrázky.

21. SVÁTEK

Naučím se: kdy a jak se slaví Vánoce a Velikonoce v Česku.

Povídání: Proč slavíme svátky...

Hraní: Narození Ježíška a Vzkříšení: Podívej se na scénky českých kamarádů.

Zpívání a recitace: Nauč se koledy.

Kutění: Vytvoř si adventní kalendář podle návodu.

Malování: Vymaluj si kraslici.

Hledání, zkoumání: *Svátky ve tvé zemi slavíte jinak? Jak?*

Vyber si důležitý svátek ve vaší krajině a přines o něm záznam.

22. ŠKOLA

Naučím se: poznávat činnosti dne, denní dobu a používat příslušný pozdrav.

Povídání: Obrázkové čtení.

Psaní: Napiš krátkou větu, co děláš ve škole, nahraď jedno slovo obrázkem.

Hraní: Postupně předváděj, co děláš od rána do večera.

Zpívání a recitace: Bob a Bobek: Vstávat! Už je den!...

Kutění: Postupně vlepuj vystřižené kartičky z nápovědy.

Malování: Postupně vybarvuj obrázky při povídání, co děláš.

Hledání, zkoumání: *Každý národ má svoje zvyky, svoje pravidla, co je u vás jinak?*

23. TALÍŘ

Naučím se: pojmenovat potraviny a nádobí, používat příbor, vybírat vhodná jídla

Povídání: O Otesánkovi, který neznal míru.

Psaní: Zapiš vše, co Otesánek snědl.

Hraní: Na slušné stolování.

Kutění: Vyber si potraviny a vlep do okének.

Malování: Vybarvi si obrázky potravin a vystřižni.

Hledání, zkoumání: Připrav si podle receptu, tradiční české jídlo, tvarohové knedlíky.

24. ÚSMĚV

Naučím se: pozorovat své rozpoložení, nálady, zaznamenávat do kalendáře.

Povídání: I to se dá zkráceně zapsat.

Psaní: Dopiš čísla dnů podle příslušného měsíce. Zapisuj si své nálady.

Hraní: To je u dětí běžné, také můžeš zaznamenat.

Zpívání a recitace: Když máš dobrou náladu, proč ne.

Kutění: Vystřižni si list kalendáře, 12 x okopíruj.

Malování: Maluj si pravidelně každý den Smolíka do políček.

Hledání, zkoumání: Asi po týdnu porovnej své zápisky s kamarádem a popovídejte si o tom.

25. VOLNO

Naučím se: využívat právo na svůj klid

Povídání: S kamarády nebo bez.
Psaní: Napiš na ceduli: **NERUŠIT!**
Hraní: S kamarády nebo bez.
Zpívání a recitace: S kamarády nebo bez.
Kutění: Vytvoř si ceduli podle návodu.
Malování: Pomaluj si ji, jak chceš.
Hledání, zkoumání: S kamarády nebo bez.

26. XYLOFON

Naučím se: poznávat hudební nástroje, napsat houslový klíč, noty.

Povídání: *Umíš hrát na nějaký hudební nástroj, zazpívat písničku?*
Psaní: Zapiš názvy hudebních nástrojů z nalezených dvojic.
Hraní: Zahraj si pexeso s hudebními nástroji.
Zpívání a recitace: Písničkohraní: Pec nám spadla
Malování: Nakresli vylosovaný hudební nástroj.
Hledání, zkoumání: Vyzkoušej kamaráda, jestli zná názvy svých, nalezených dvojic hudebních nástrojů. Zazpívej písničku od maminky.

27. YPSILON

Naučím se: vyhledat v pravidlech jaké i, í, y, ý mám ve slovech napsat.

Hledání, zkoumání: V pravidlech a příručkách českého jazyka už umím hledat a ypsilon správně napsat.

28. ZOO

Naučím se: pojmenovat živočichy v zoo, popsat zvoleného živočicha.

Povídání: Kde žijí zvířata? Kdo chodí rád do zoo?
Psaní: Zaznamenej do pracovního listu údaje.
Hraní: Předveď zvíře: nikomu to neříkej a kamarádi budou muset hádat.
Zpívání a recitace: Písničky o zvířátkách
Kutění: Nalep nakreslená zvířata tam, kam patří.
Malování: Nakresli vybraná zvířata.
Hledání, zkoumání: Vyplň pracovní list podle zadání, hledej v encyklopediích, na internetu. Navštiv nejbližší zoo.

29. ŽIVOTOPIS

Naučím se: napsat životopis, jména českých velikánů a čím se zapsali do dějin.

Povídání: O českých velikánech.

Psaní: Životopis

Hraní: Střípky z dějin českých: krátké scénky zobrazující život velikánů.

Kutění: Zamaskuj se za velikána.

Malování: Namaluj svůj portrét, nebo vlep fotografii do životopisu.

Hledání, zkoumání: Vyhledej velikány tvojí země a řekni, o co se zasloužili.

<p>A a Á á</p> 	<p>B b</p> 	<p>C c</p> 	<p>Č č</p>
<p>D d</p> 	<p>Ď ď</p> 	<p>E e É é ě</p> 	<p>F f</p>
<p>G g</p> <p>GÁ GÁ</p> 	<p>H h</p> 	<p>CH ch</p> 	<p>I i í</p>
<p>J j</p> 	<p>K k</p> 	<p>L l</p> 	<p>M m</p>
<p>N n</p> 	<p>Ň ň</p> 	<p>O o Ó ó</p> 	<p>P p</p>
<p>R r</p> 	<p>Ř ř</p> 	<p>S s</p> 	<p>Š š</p>
<p>T t</p> 	<p>Ť ť</p> 	<p>U u Ú ú ů</p> 	<p>V v</p>
<p>X x</p> 	<p>Y y ý</p> 	<p>Z z</p> 	<p>Ž ž</p>

A a Á á <i>A a Á á</i>	B b <i>B b</i>	C c <i>C c</i>	Č č <i>Č č</i>
AHOJ!	BABIČKA	CIZINEC	ČÍSLO
D d <i>D d</i>	Ď ď <i>Ď ď</i>	E e É é ě <i>E e É é ě</i>	F f <i>F f</i>
DŮM	DĚ	Ě	FÍK
G g <i>G g</i>	H h <i>H h</i>	CH ch <i>Ch ch</i>	I i Í í <i>I i Í í</i>
GÁ GÁ	HODINY	CHLÉB	INDIÁN
J j <i>J j</i>	K k <i>K k</i>	L l <i>L l</i>	M m <i>M m</i>
JÍDLO	KRK	LES	MĚSTO
N n <i>N n</i>	Ň ň <i>Ň ň</i>	O o Ó ó <i>O o Ó ó</i>	P p <i>P p</i>
NOS	NĚ	OBLEČENÍ	POHÁDKA
R r <i>R r</i>	Ř ř <i>Ř ř</i>	S s <i>S s</i>	Š š <i>Š š</i>
ROK	ŘEKA	SVÁTEK	ŠKOLA
T t <i>T t</i>	Ť ť <i>Ť ť</i>	U u Ú ú ů <i>U u Ú ú ů</i>	V v <i>V v</i>
TALÍŘ	TĚ	ÚSMĚV	VOLNO
X x <i>X x</i>	Y y ý <i>Y y ý</i>	Z z <i>Z z</i>	Ž ž <i>Ž ž</i>
XYLOFON	YPSILON	ZOO	ŽIVOTOPIS

A a Á á AHOJ! Ahoj!

Ahoj!

ÁJA, Ája

PEPA, Pepa

MIMINO, mimino

KDO TO JE?

TO JE ÁJA.

TO JE PEPA.

TO JE MIMINO.

Jmenuji se Ája.

Jmenuji se Pepa.

Mimino spí.

Ahoj! Já jsem Ája.

Ahoj! Já jsem Pepa.

Dobrou noc!

BÝT

JÁ JSEM

TY JSI

ON JE

ONA JE

ONO JE

JÁ + TY + ON + ONA + ONO = MY

MY JSME

VY JSTE

ONI JSOU

ONY JSOU

ONA JSOU

JAK SE JMENUJEŠ? KDO JSI TY?

Jmenuji se _____.

Jsem _____.

TO JSEM JÁ:

B b BABIČKA, babička /ta/

babička

TO JE MOJE MÁMA.

TO JE MŮJ TÁTA.

TO JE MOJE SESTRA.

TO JE MŮJ BRATR.

Máma je mladá.

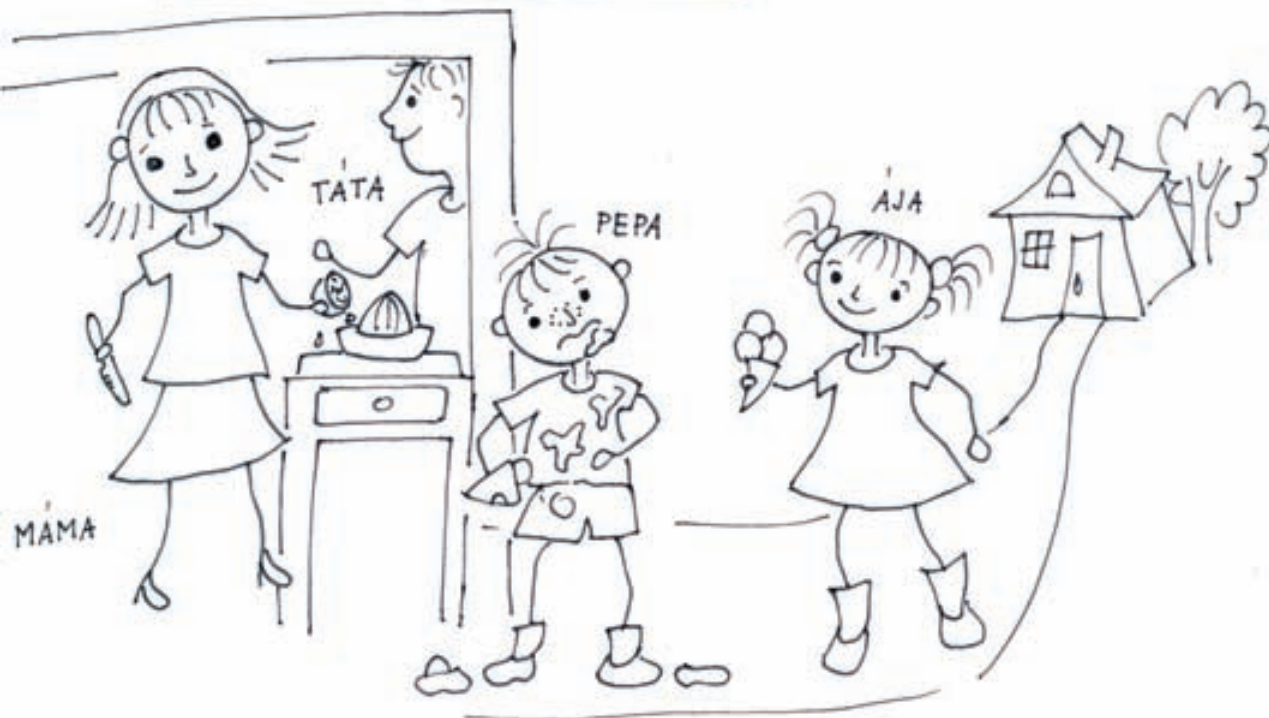
Babička je stará.

Táta je velký.

Pepa je malý.

MATKA/ta/, OTEC /ten/, BABIČKA/ta/, DĚDEČEK/ten/, DCERA/ta/, SYN/ten/,
BRATR/ten/, SESTRA/ta/, TETA/ta/, STRÝC/ten/

JAKÝ JE? JAKÁ JE? JAKÉ JE?

1. Najdi protiklady:

Máma je mladá.	
Táta je velký.	
Pepa je špinavý.	
Teta je hubená.	
Čaj je horký.	
Dort je sladký.	
Auto je nové.	
Cesta je dlouhá.	
Mrakodrap je vysoký.	
Pole je široké.	

Nápověda: Kdo, nebo co může být *nízký, starý, čistý, krátký, studený, kyselý, tlustý, malý, úzký.*

V nabídce přídavných jmen můžeš měnit rod.

C c CIZINEC, cizinec /ten/

cizinec

ODKUD JSI?

ODKUD POCHÁZÍŠ?

Z JAKÉ ZEMĚ PŘICHÁZÍŠ?

VE KTERÉ ZEMI JSI SE NARODIL/ NARODILA?

Státní vlajka

Státní hymna

JSEM Z ČESKA.

POCHÁZÍM Z ČESKA.

PŘICHÁZÍM Z ČESKA.

NARODIL/NARODILA JSEM SE V ČESKU.

ČESKO/to/, **ČECH**/ten/, **ČEŠKA**/ta/

V Česku žijí nejen Češi.

Česká republika je v Evropě.

Velký státní znak

Malý státní znak

Státní barvy

Státní pečeť

1. Odpověz na otázky, ukaž na mapě:

Odkud jsi?

Odkud pocházíš?

Z jaké země přicházíš?

Ve které zemi jsi se narodil/ narodila?

2. Dokonči věty:

JSEM Z _____.

POCHÁZÍM Z _____.

PŘICHÁZÍM Z _____.

NARODIL/NARODILA JSEM SE V _____.

3. Barevně vyznač zemi, odkud pocházíš. Co o ní víš?

Č ě ČÍSLO, číslo /to/

číslo

UŽ UMÍM POČÍTAT.

KOLIK TO JE?

$$1 + 1 = 2$$

Jedna plus jedna rovná se dvě.

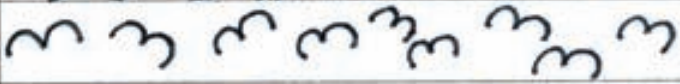

Jedna a jedna jsou dvě.

$$2 - 1 = 1$$

Dva mínus jeden se rovná jeden.

Dva bez jednoho je jeden.

11	JEDENÁCT
12	DVANÁCT
13	TŘINÁCT
14	ČTRNÁCT
15	PATNÁCT
16	ŠESTNÁCT
17	SEDMNÁCT
18	OSMNÁCT
19	DEVATENÁCT

1	JEDEN, JEDNA	
2	DVA, DVĚ, DVĚ	
3	TŘI	
4	ČTYŘI	
5	PĚT	
6	ŠEST	
7	SEDM	
8	OSM	
9	DEVĚT	
10	DESET	

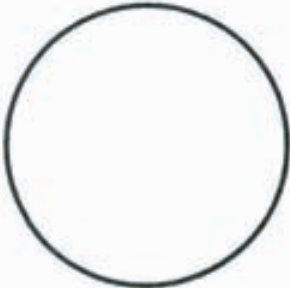

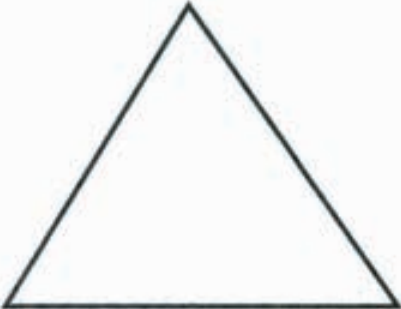

VESELÁ ČÍSLA

DVACET 	TŘICET
ČTYŘICET 	PADESÁT
ŠEDESÁT 	SEDMDESÁT
OSMDESÁT 	DEVADESÁT
STO 	TISÍC
DESET TISÍC 	STO TISÍC
MILION 	NULA

VESELÉ TVARY

1. Čím může být kruh, čtverec, trojúhelník nebo obdélník?

<p>KRUH</p> 	<p>ČTVEREC</p>
<p>TROJÚHELNÍK</p> 	<p>OBDÉLNÍK</p>

D d DŮM, dům /ten/

dům

KDE BYDLÍŠ?

MOJE ADRESA:

Pepa Novák

Pomněnková 26

160 00 Praha 6

V Braxel, 15. 10.

Milý Pepo!

Jak se máš? Líbí se
Ti váš nový dům?
Napiš mi, jak to
u vás vypadá.
Máš svůj pokojíček?
Líbí Ti Aja.

DŮM

1. Kde bydlíš? Napiš svoji adresu:

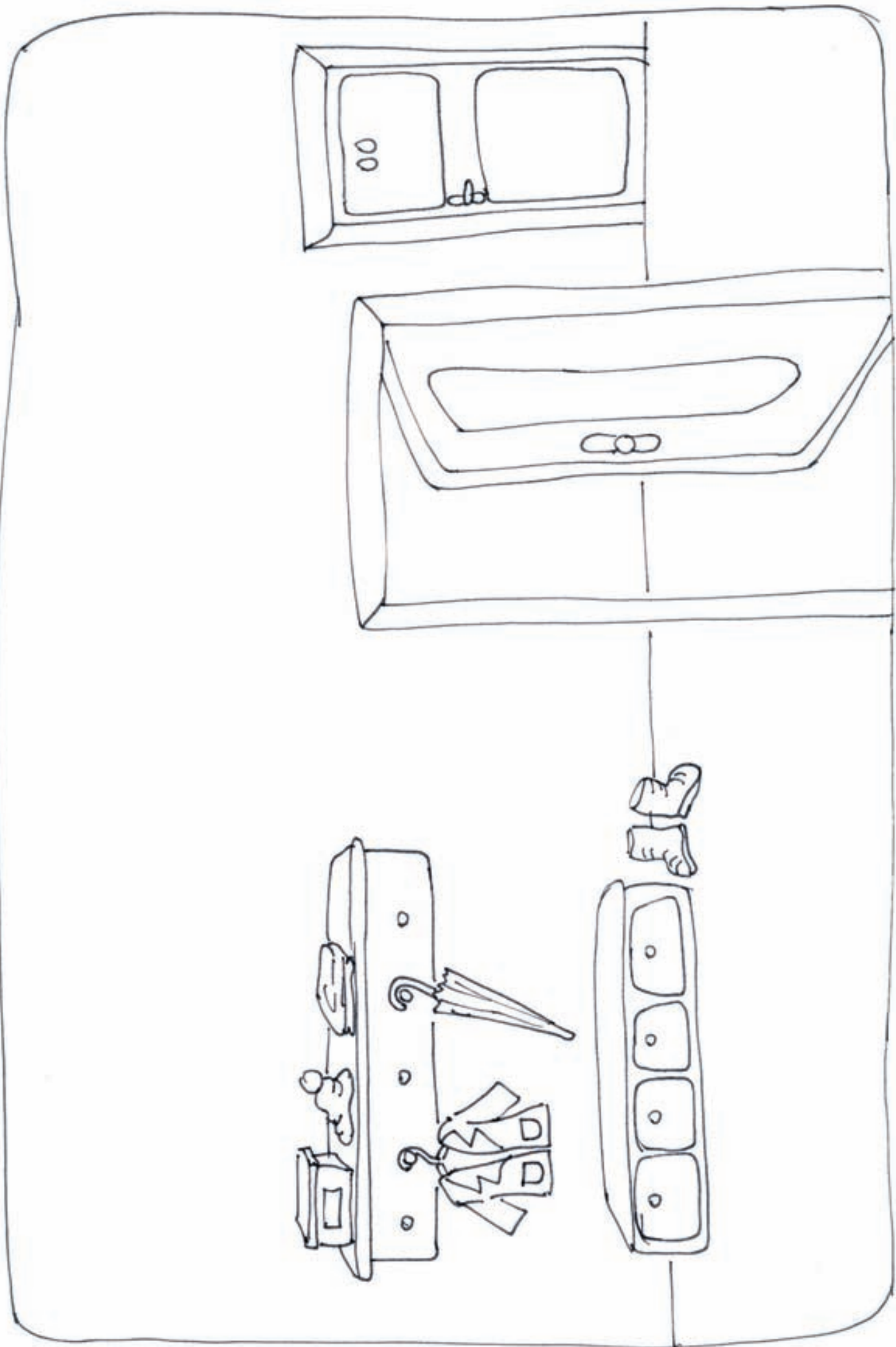

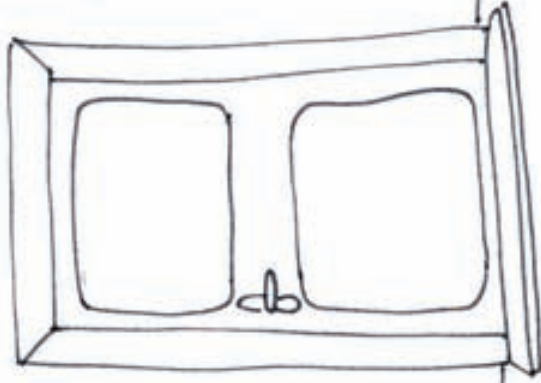
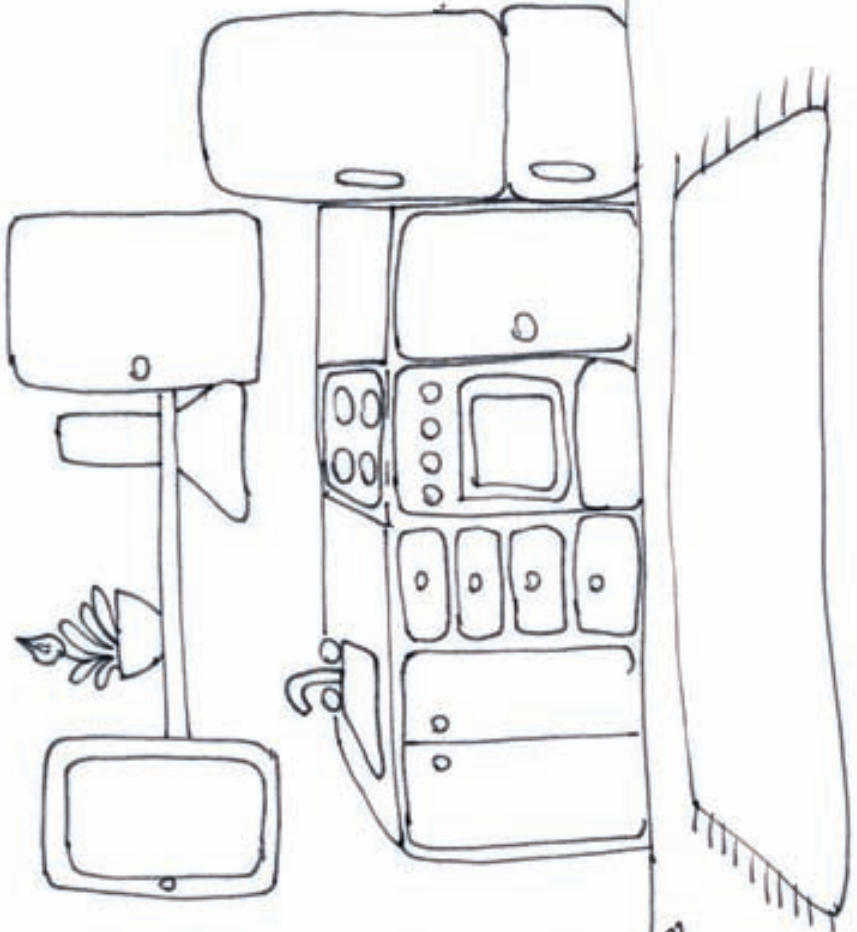
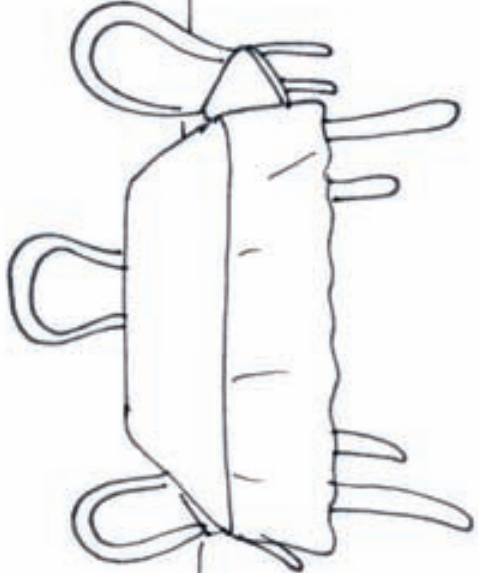
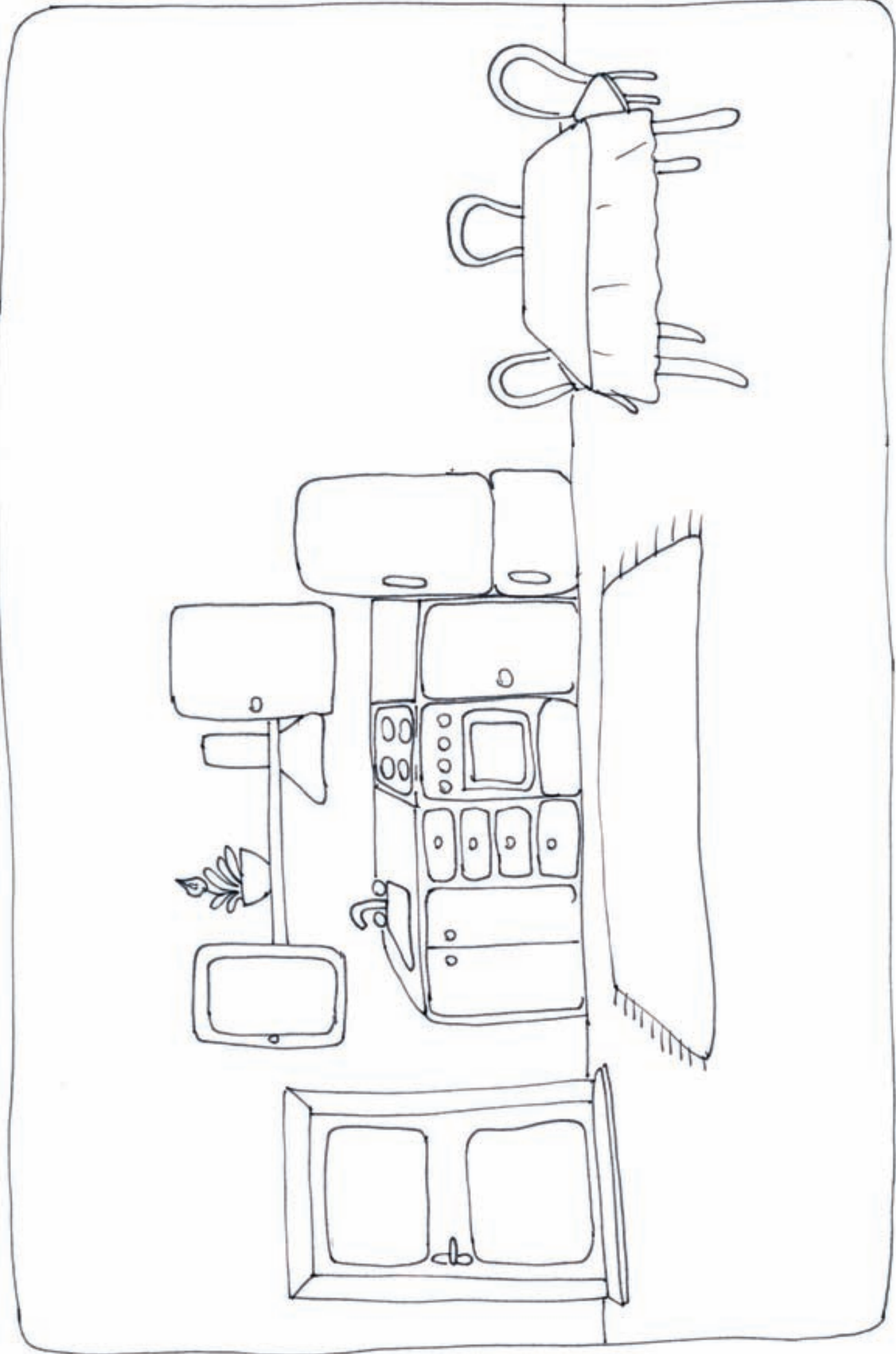
2. Pepa bydlí v novém domě. Kolik má dům pokojů a co v nich je?

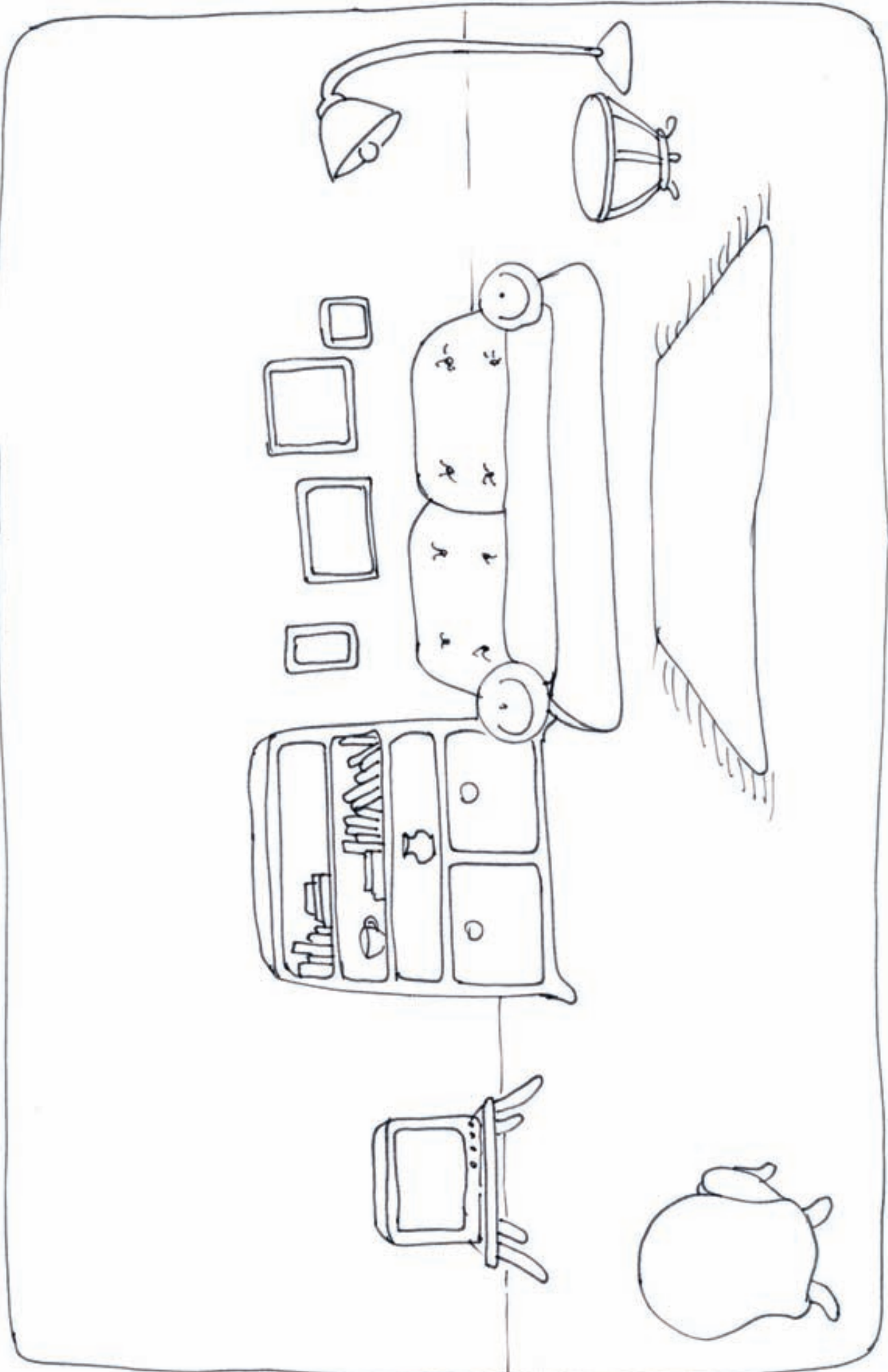
3. Dopiš do obrázků zařízení pokojů:

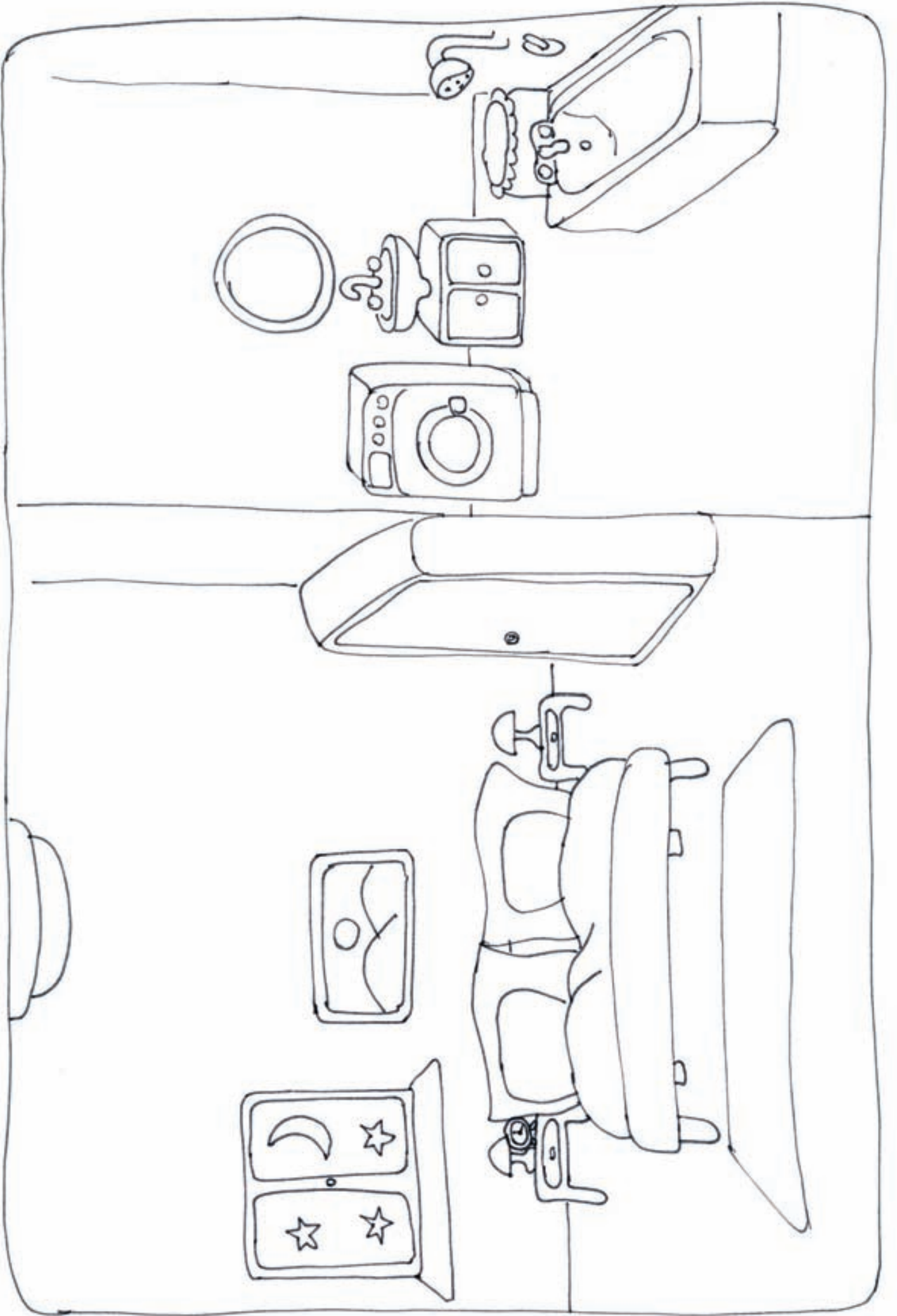
KUCHYŇ Spíž Kuchyňská linka Sporák Digestoř Jídelna Stůl Židle Lednice Dřez Police Koberec	OBÝVACÍ POKOJ Obraz Pohovka Knihovna Stolek Lampa Televize Křeslo Koberec Knihy	DĚTSKÝ POKOJ Ten si namaluješ podle svých představ.
LOŽNICE Postel Peřina Polštář Skříň Noční stolek Lampička Budík Okno Obraz	PŘEDSÍŇ Věšák Police Deštník Botník	KOUPELNA Vana Umyvadlo Zrcadlo Pračka Koš na prádlo Sprcha Skříňka

E e É é ě

dě, tě, ně; bě, pě, vě; mě

Písmeno ě vyslovujeme [ije], píšeme ve skupinách:

dě, tě, ně - vyslovujeme [d'e, t'e, ňe]

bě, pě, vě - vyslovujeme [bje, pje, vje]

mě - vyslovujeme [mňe]

Například:

dě - děti, sedět, lodě

tě - tělocvik, letiště, tělo

ně - někdo, nějaký, něco

bě - běda, běžec, Alžběta

pě - pěkný, pěvec, opět

vě - vědět, hvězdy, věda

mě - město, země, měsíc

1. Úkol: Vyznač bě, pě, vě, mě, dě, tě, ně podle barevných rámečků.

děti, stěhovat, snídaně, pozdě, něco, potěšit, hnědý, těsto, poděkovat, vůně;

obě, pěšky, věk, pět, běží, právě, spěchat, hřibě, svědomí, pěstuje;

měsíc, město, země, náměstí, neměl

F f FÍK, Fík

Fík

FÍK JE PES.

FÍK JE VELKÝ PES.

FÍK JE MAXIPES.

FÍK MLUVÍ.

VEČERNÍČEK

MAXIPES FÍK <i>Jiří Salamoun</i>	BOB A BOBEK- KRÁLÍCI Z KLOBOUKU <i>Vladimír Jiránek</i>	O KRŤKOVÍ <i>Zdeněk Miler</i>	POHÁDKY Z MECHU A KAPRADÍ <i>Zdeněk Smetana</i>
O MAKOVÉ PANENCE <i>Gabriela Dubská</i>	RÁKOSNÍČEK <i>Zdeněk Smetana</i>	ŘÍKÁNÍ O VÍLE AMÁLCE <i>Václav Bedřich, Bohumil Šiška</i>	RUMCAJS <i>Radek Pilař</i>

MAXIPES FÍK VE ŠKOLE

1. Podívej se na pohádku Maxipes Fík ve škole. (www.videopohadky.cz)

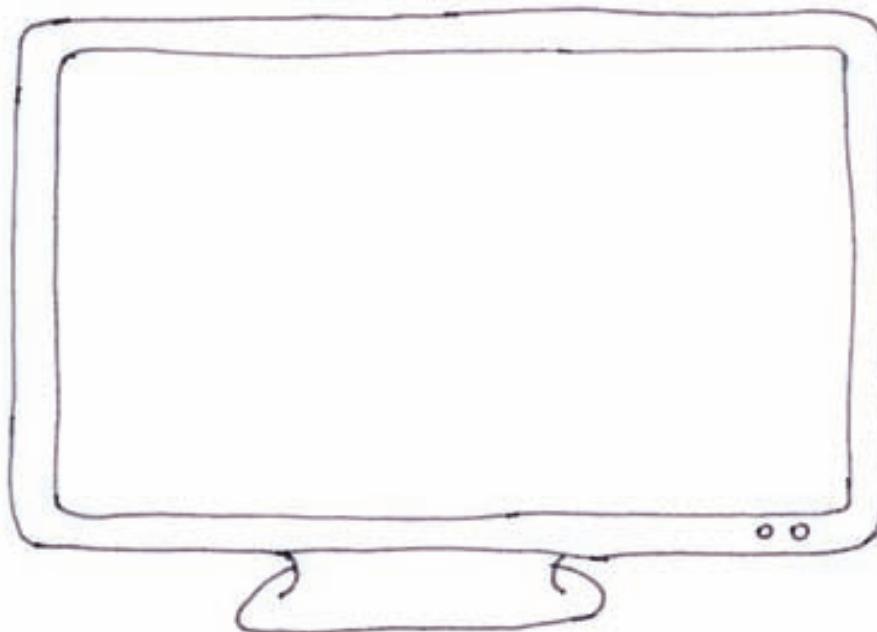
2. Společně si přečteme následující věty:

FÍK SE PŘEZOUVÁ.
FÍK LÍŽE INKOUST.
FÍK JE U TABULE.
FÍK OPRAVUJE AUTO.
FÍK JDE DO ŠKOLY.
FÍK CVIČÍ.
FÍK DOSTAL VYSVĚDČENÍ.
FÍK SE UČÍ PSÁT OSMIČKU.
DOBRÝ DEN!
AUTO JE PRO KOČKU.

3. Věty rozstříhej.

4. Opět se podívej na pohádku a pokus se poskládat věty podle toho tak, jak následují po sobě.

5. Věty nalep správně do obrazovky:

G g GA GA, ga ga

ga, ga

KOČKA MŇOUKÁ.

PES ŠTĚKÁ.

SLEPICE KDÁKÁ.

PRASE CHROCHTÁ.

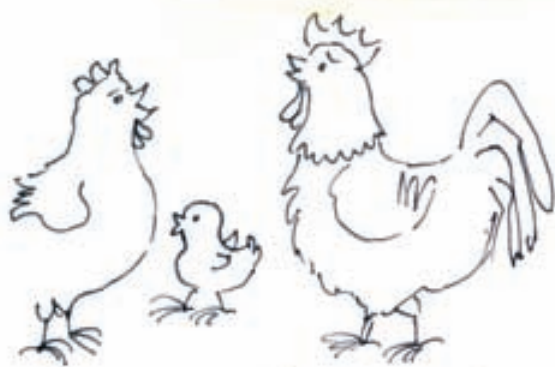
KŮŇ RŽÁ.

HUSA KEJHÁ.

KRÁVA BUČÍ.

KOZA MEČÍ.

KACHNA KVÁKÁ.

KOCOUR	KOČKA	KOTĚ	MŇAU!
PES	FENKA	ŠTĚNĚ	HAF!
KOHOUT	SLEPICE	KUŘE	KIKIRIKÍ! KDÁK! PÍPÍ!
VEPŘ	PRASNICE	SELE	CHRO!
HŘEBEC	KOBYLA	HŘÍBĚ	IHÁ!
HUSA	HOUSER	HOUSE	GÁ!
KRÁVA	BÝK	TELE	BÚ!
KOZA	KOZEL	KŮZLE	MÉÉ!
KACHNA	KAČER	KACHŇÁTKO	KVÁ!

H h HODINY, hodiny

hodiny

HODINY UKAZUJÍ ČAS.

HODINY UKAZUJÍ KOLIK JE HODIN.

KOLIK JE HODIN?

2 HODINY 15 MINUT
ČTVRT NA TŘI

1h = 60 min

1 den = 24h

	čtvrt	$\frac{1}{4}$		15 minut
	půl	$\frac{1}{2}$		30 minut
	tříčtvrtě	$\frac{3}{4}$		45 minut
	celá	1		60 minut

JEDEN DEN JE 24 HODIN

Jeden den má dvacet čtyři hodin.

JEDEN TÝDEN JE 7 DNŮ.

Jeden týden má sedm dnů.

KALENDAR

PŘEDEVČÍREM BYLO PONDĚLÍ.

VČERA BYLO ÚTERY.

DNES JE STŘEDA.

ZÍTRA BUDE ČTVRTEK.

POZÍTRÍ BUDE PÁTEK.

Nepravidelné sloveso *být*

(oznamovací způsob minulého, přítomného, budoucího času)

MINULÝ ČAS

Jednotné číslo	Množné číslo
1. já jsem byl, byla, bylo	1. my jsme byli
2. ty jsi byl, byla, bylo	2. vy jste byli
3. on byl, ona byla, ono bylo	3. oni byli, ony byly, ona byla

PŘÍTOMNÝ ČAS

Jednotné číslo	Množné číslo
1. já jsem	1. my jsme
2. ty jsi	2. vy jste
3. on je, ona je, ono je	3. oni jsou, ony jsou, ona jsou

BUDOUCÍ ČAS

Jednotné číslo	Množné číslo
1. já budu	1. my budeme
2. ty budeš	2. vy budete
3. on bude, ona bude, ono bude	3. oni budou, ony budou, ona budou

Kolik je hodin?

1 _____
2 _____
3 _____
4 _____
5 _____

Co bylo dříve? Jaký je dnes den? Co je dnes? Kdy?

4. VČERA JSEM BYL DOMA.
5. DNES JSEM TADY.
3. POZÍTRÍ BUDU BĚHAT.
2. PŘEDEVČÍREM JSEM UKLÍZEL.
1. ZÍTRA BUDU ČIST.

3	2	1	4	5		1	2	3	4	5
T	A	P	E	K						

Co je dnes? Dnes _____

Kde jsem byl včera? Včera _____

Co budu dělat pozítří? Pozítří _____

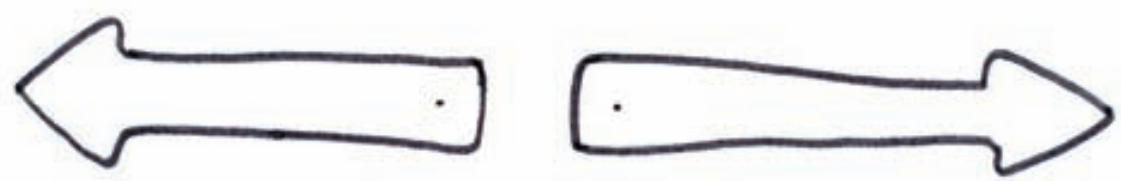
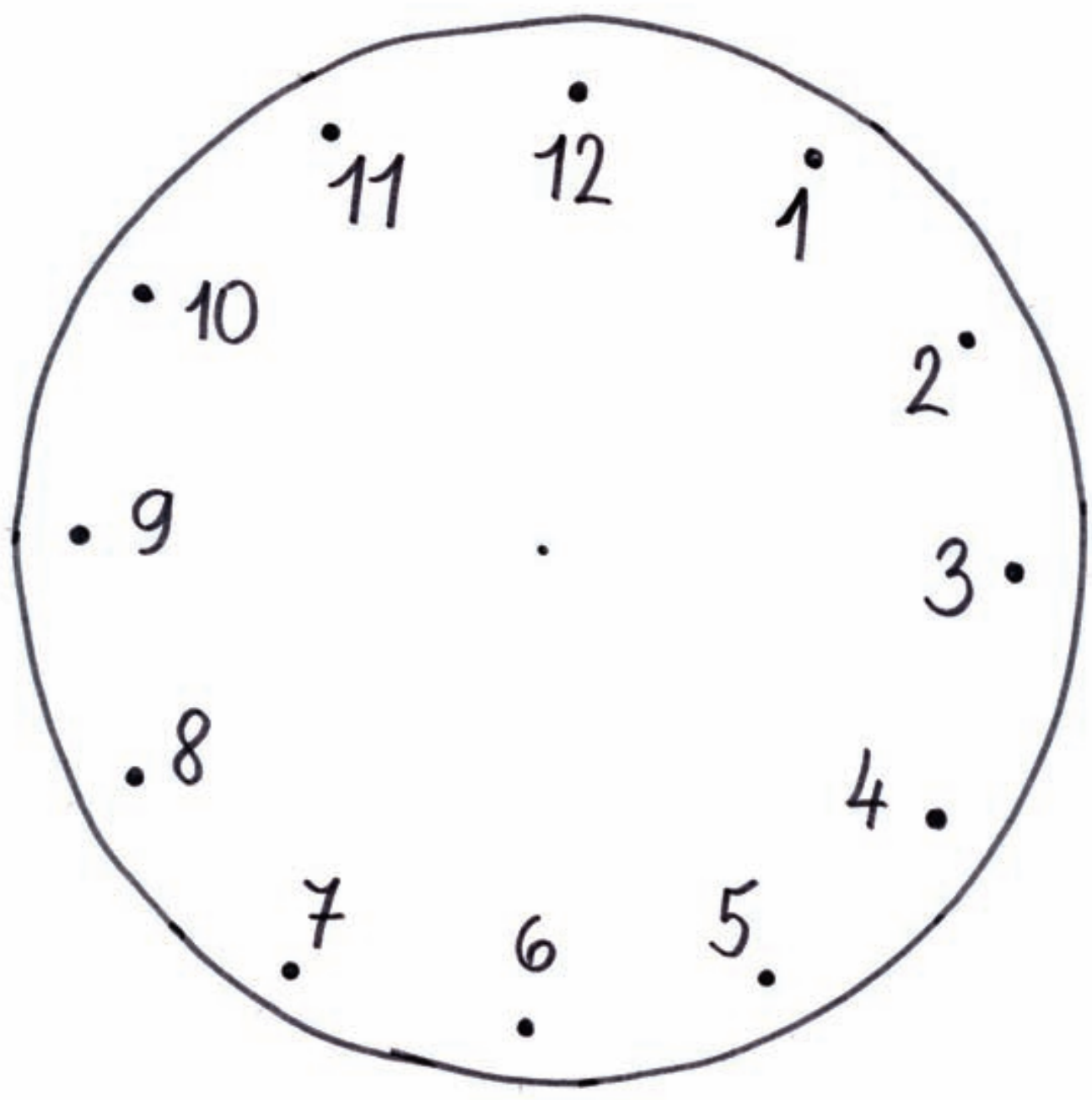
Kdy budu čist knihu? Knihu _____

Kdy jsem uklízel? Uklízel _____

✂.....

PONDĚLÍ	ÚTERÝ	STŘEDA	ČTVRTEK	PÁTEK	SOBOTA	NEDĚLE
předevčirem	včera	dnes	zítra	pozítří	TÝDEN	DEN

VYROB SI SVÉ HODINY

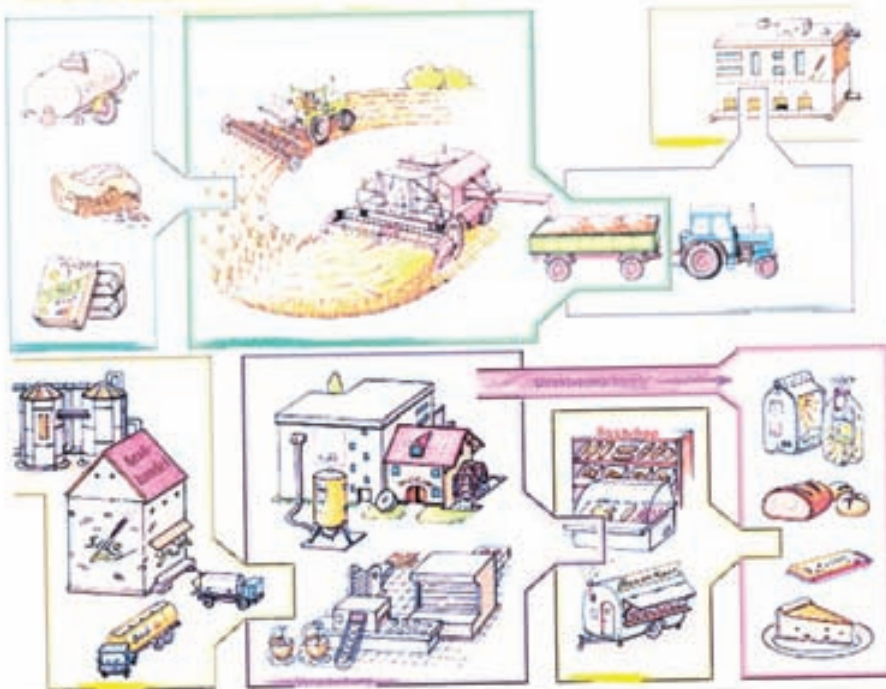
CH ch CHLÉB, chléb /ten/

chléb

UPEČ TŘEBA CHLEBA!

JAK SE PEČE CHLÉB?

Než přijde na stůl:

Domácí chléb

Suroviny:

5 hrnků hladké mouky,
2 hrnky vlažné vody,
1 kostka droždí,
2 lžičky soli,
špetka cukru,
3 lžice vlažného mléka,
1-2 lžice tymiánu,
1-2 lžice kmínu,
mouka na posypání plechu,
trochu octa a vody

Postup:

Do vlažného oslazeného mléka rozdrobíme droždí a necháme vzejít kvásek.
Když vykyne, vlijeme jej do mouky, kterou jsme promíchali se solí, tymiánem a kmínem.
Přilijeme vlažnou vodu, vypracujeme těsto a necháme je asi hodinu kynout.
Z vykynutého těsta tvarujeme rukama namočenýma ve studené vodě dvě šišky.
Položíme je na plech hodně posypáný moukou a necháme 20 minut kynout.
Těsně před vložením do horké trouby potřeme šišky chleba peroutkou namočenou v octové vodě a proudeč
pečeme asi 5 minut.
Pak snížíme teplotu a dopékáme 30 - 45 minut.
Během pečení, chléb ještě několikrát potřeme octovou vodou.

NAMAŽU SI NA CHEBA

1. Přines si suroviny, v kuchyňce si vyrobíme pomazánky:

Báječná pomazánka

Suroviny:

50g sýra Eidam, 1-2 trojúhelníčky taveného sýra, 1 cibule, 1/2 celeru, 1 majonéza v sáčku, 3 lžice šlehačky(nemusí být), citronová šťáva.

Postup:

Všechny ingredience smícháme pořádně dohromady a mažeme na čerstvé pečivo.

Budapešťská pomazánka

Suroviny:

1 vanička / 250 g / tvarohu, 1 lžice másla, 2 lžičky mleté papriky, 2 lžice nakládané kapie, nakrájené na proužky, 1 malá cibule , sůl

Postup:

Tvaroh utřeme s máslem, vmícháme papriku, kapie, jemně nakrájenou cibulku a osolíme.

Pažitková pomazánka

Suroviny:

pažitka
tvaroh
1/2 zakysané smetany
1 stroužek česneku (ale každému dle chuti)
bylinková sůl
pepř
smetana ke šlehání na rozředění případně

Postup:

Utřeme zakysku s tvarohem, přidáme česnek, sůl a pepř. Zamícháme s pokrájenou pažitkou, podle potřeby rozředíme smetanou. Dáme na chvíli do ledničky odležet.

I i INDIÁN, indián /ten/

indián

NA SVĚTĚ ŽIJÍ LIDÉ.

LIDÉ JSOU RŮZNÍ.

LIDÉ JSOU SI PODOBNÍ.

NA CELÉM SVĚTĚ SE LIDI ZDRAVÍ.

POZDRAV SVÉ KAMARÁDY

Arabsky: Ahlan! Marhaba!

Albánsky: Mirdita! Tungjatjeta !

Bulharsky: Здравей! Здравсти! Здравейте!

Čínsky: 你好! (*Ni hao*)

Anglicky: Hello! Hi!

Dánsky: Hej!

Finsky: Terve! Hei! Moi! Moro!

Francouzsky: Salut! Bonjour!

Řecky: Γειά!

Italsky: Ciao! Buongiorno!

Japonsky: こんにちは! *konnichi wa!*

Korejsky: 안녕하세요! (*Annyeong Haseyo!*)

Chorvatsky: Bog

Mongolsky: Сайн уу!

Holandsky: Hallo! Hoi!

Norsky: Hei!, Hallo! Morn!

Polsky: Cześć!

Portugalsky: Olá!

Rumunsky: Salut! Bună ziua!

Rusky: Привет! (Privet!)

Švédsky: Hej! Hallå!

Srbsky: Zdravo !

Slovensky: Ahoj!

Španělsky: ¡Hola!

Maďarsky: Szia! Szervusz!

Vietnamsky: Chào!

J j JABLKO, jablko /tol/

jablko

JÁ JÍM JABLKO.

TY JÍŠ JABLKO.

ON JÍ JABLKO.

ONA JÍ JABLKO.

ONO JÍ JABLKO.

MY JÍME JABLKO.

VY JÍTE JABLKO.

ONI JEDÍ JABLKO.

ONY JEDÍ JABLKO.

ONA JEDÍ JABLKO.

Nepravidelné sloveso *jíst*

(oznamovací způsob minulého, přítomného, budoucího času)

MINULÝ ČAS

Jednotné číslo	Množné číslo
1. já jsem jedl, jedla, jedl	1. my jsme jedli
2. ty jsi jedl, jedla, jedl	2. vy jste jedli
3. on jedl, ona jedla, on jedl	3. oni jedli, ony jedly, on jedl

BUDOUCÍ ČAS

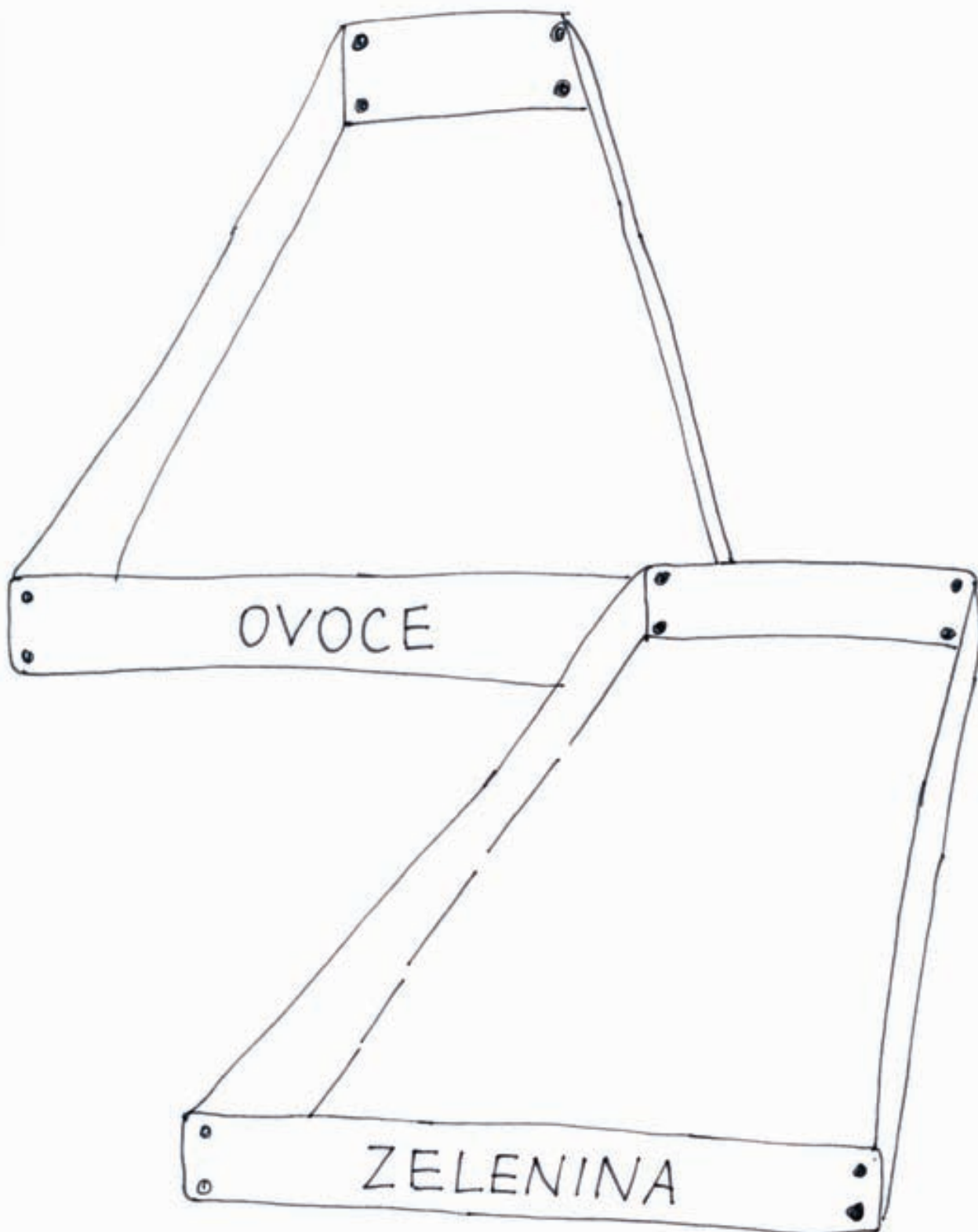
Jednotné číslo	Množné číslo
1. já budu jíst	1. my budeme jíst
2. ty budeš jíst	2. vy budete jíst
3. on bude jíst	3. oni budou jíst
ona bude jíst	ony budou jíst
ono bude jíst	ona budou jíst

Jez! Jezme! Jezte!

OVOCE A ZELENINA

1. Kam patří? Dej do správné bedýnky:

JABLKO 	HRUŠKA 	ŠVESTKA 	TŘEŠEŇ 	JAHODA 	MALINA
RYBÍZ 	MERUŇKA 	BROSKEV 	ANGREŠT 	POMERANČ 	CITRÓN
ANANAS 	BANÁN 	VINŇY HROZEN 	BORŮVKA 	MRKEV 	PETRŽEL
CELER 	CIBULE 	ČESNEK 	KVĚTÁK 	ZELÍ 	SALÁT
PAPRIKA 	RAJČE 	OKURKA 	DÝNĚ 	BRAMBORY 	HŘÁŠEK

K k KRK, krk /ten/

krk

STRČ PRST SKRZ KRK.

1. Vyzkoušejte kamarády, jestli umí česky:

Kapka kapla, klapka klapla.

Měla babka v kapse vrabce, vrabec babce v kapse píp. Zmáčkla babka vrabce v kapse, vrabec babce v kapse chcíp.

Šel pštros s pštrosicí a s pštrosáčaty pštrosí ulicí, do pštrosáčárny.

V naší peci piští myši, v naší peci psíci spí.

Kmotře Petře, nepřepepřete mi toho vepře, jak mi, kmotře Petře, toho vepře přepepříte, tak si toho přepepřeného vepře sám sníte.

Od poklopu ku poklopu kyklop koulí koulí.

Petr Fletr pletl svetr. Pletl Petr Fletr svetr? Svetr pletl Petr Fletr.

Na cvičišti čtyři svišti piští.

Pokopete-li mi to pole, nebo nepokopete-li mi to pole.

Tři sta třicet tři stříbrných stříkaček stříkalo přes tři sta třicet tři stříbrných střech.

Kaplan plakal v kapli. Plakal kaplan v kapli? V kapli plakal kaplan.

A to mám pracovat na tom nejneobhospodařovatelnějším pozemku?

Šla Prokopka pro Prokopa: Pojd' Prokope pro proroka.

Poslal posel posla pro slámu.

Polep plot plátnem.

Smrž pln skvrn zvlhl z mlh.

Vyskočil vyskočil, Vyskočilku přeskočil, Vyskočilka vyskočila,
Vyskočila přeskočila.

L I LES, les /ten/

les

V LESE ROSTOU STROMY.

V LESE HLEDÁME HOUBY.

V LESE SBÍRÁME PLODY.

V LESE ŽIJÍ ZVÍŘATA.

DO LESEA CHODÍME RÁDI.

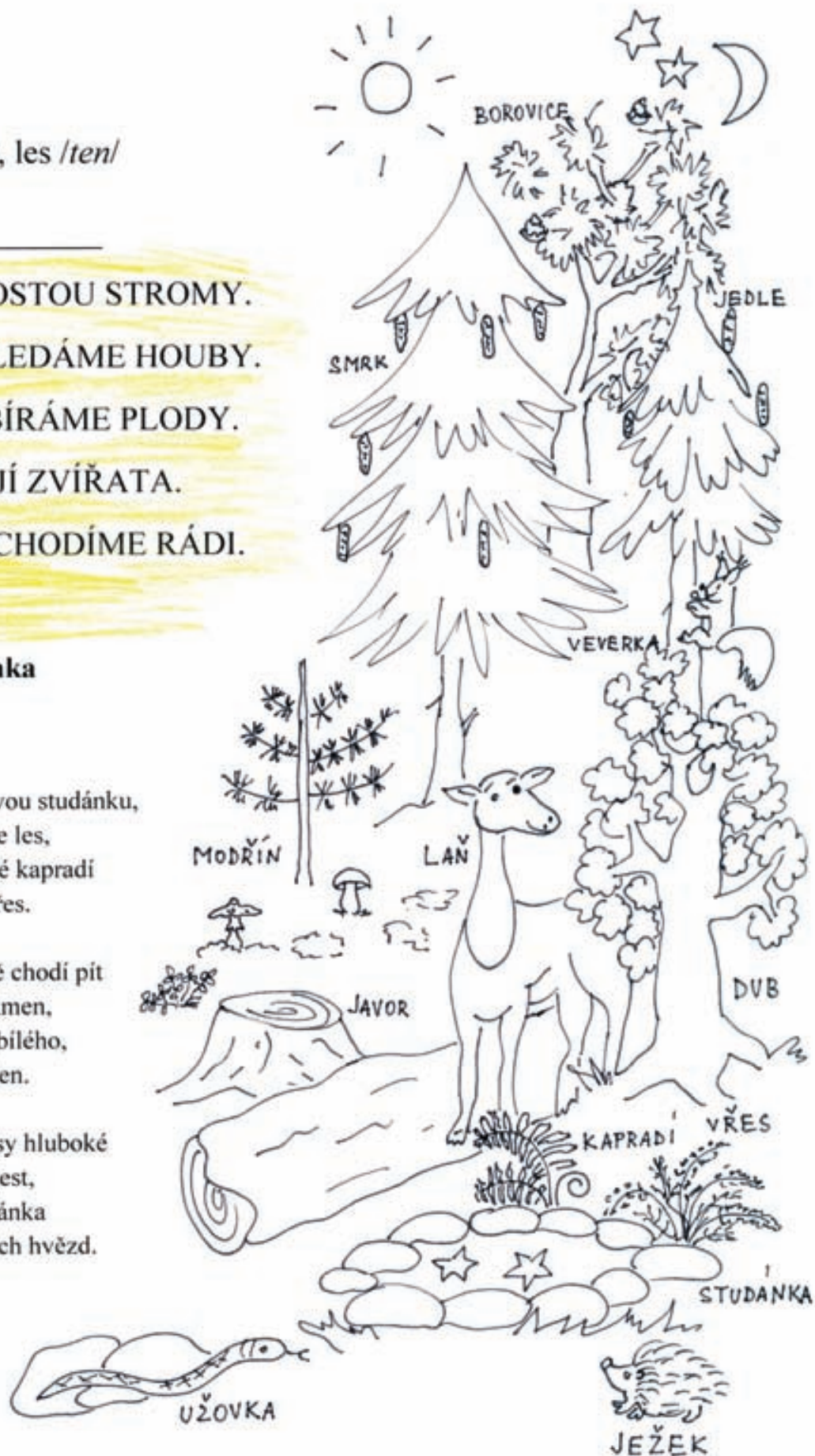
Lesní studánka

Josef Václav Sládek

Znám křišťálovou studánku,
kde nejhlubší je les,
tam roste tmavé kapradí
a vůkol rudý vřes.

Tam ptáci, laně chodí pit
pod javorový kmen,
tí ptáci za dne bílého,
ty laně v noci jen.

Když usnou lesy hluboké
a kolem ticho jest,
a nebesa i studánka
jsou plny zlatých hvězd.

M m MĚSTO, město /to/

město

ÁJA JE PŘED DOMEM.

PEPA JE U DOMU.

ÁJA STOJÍ NAPROTI POŠTE.

PEPA STOJÍ ZA POŠTOU.

ÁJA ČEKÁ MEZI CUKRÁRNOU A BANKOU.

PEPA ČEKÁ POD LAMPOU.

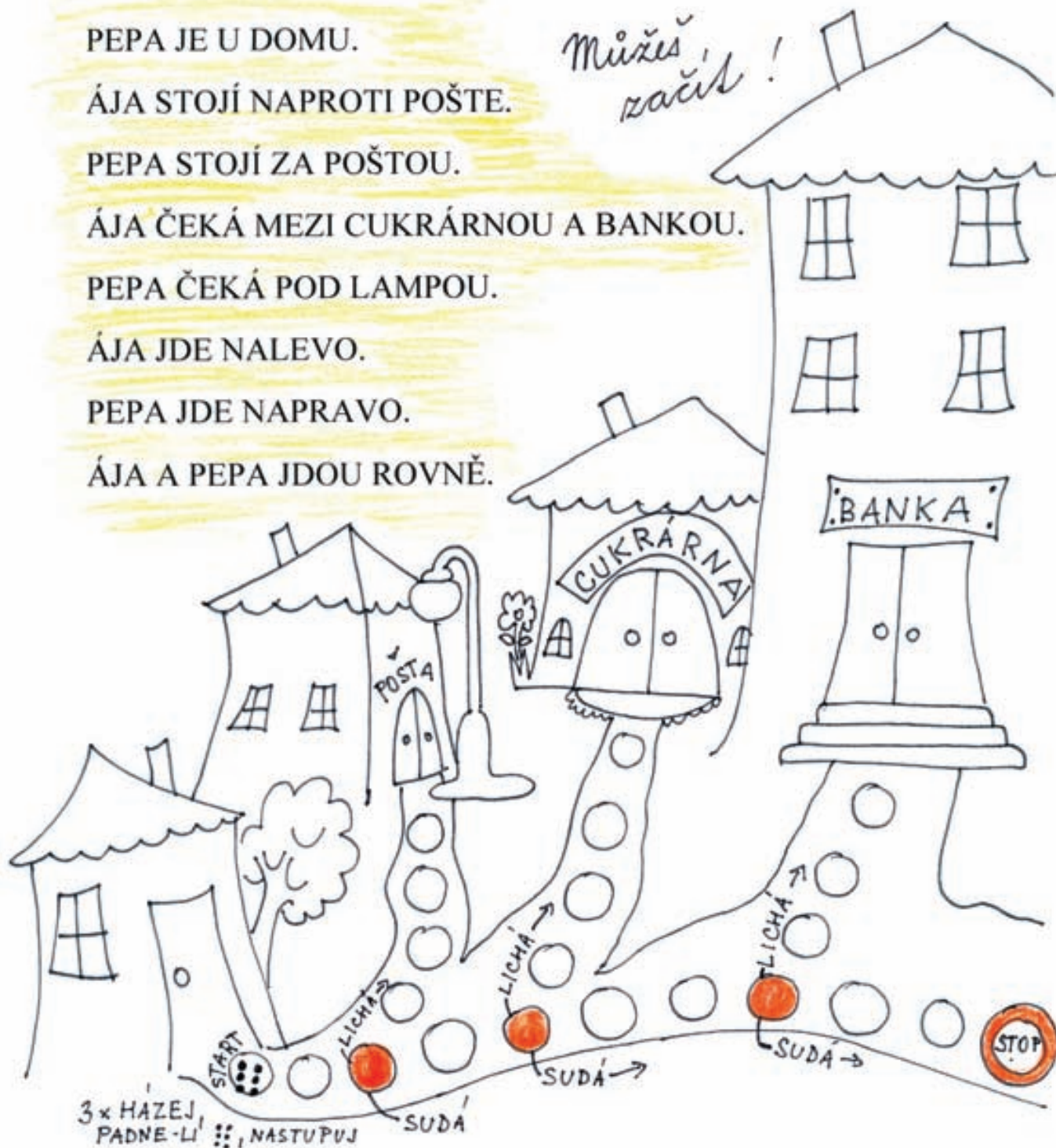
ÁJA JDE NALEVO.

PEPA JDE NAPRAVO.

ÁJA A PEPA JDOU ROVNĚ.

POTŘEBUJEŠ:
FIGURKU Z „ČLOVĚČE
NEZLOB SE“, HRACÍ
KOSTKU.

*Mixáš
začít!*

V češtině rozlišujeme sedm pádů

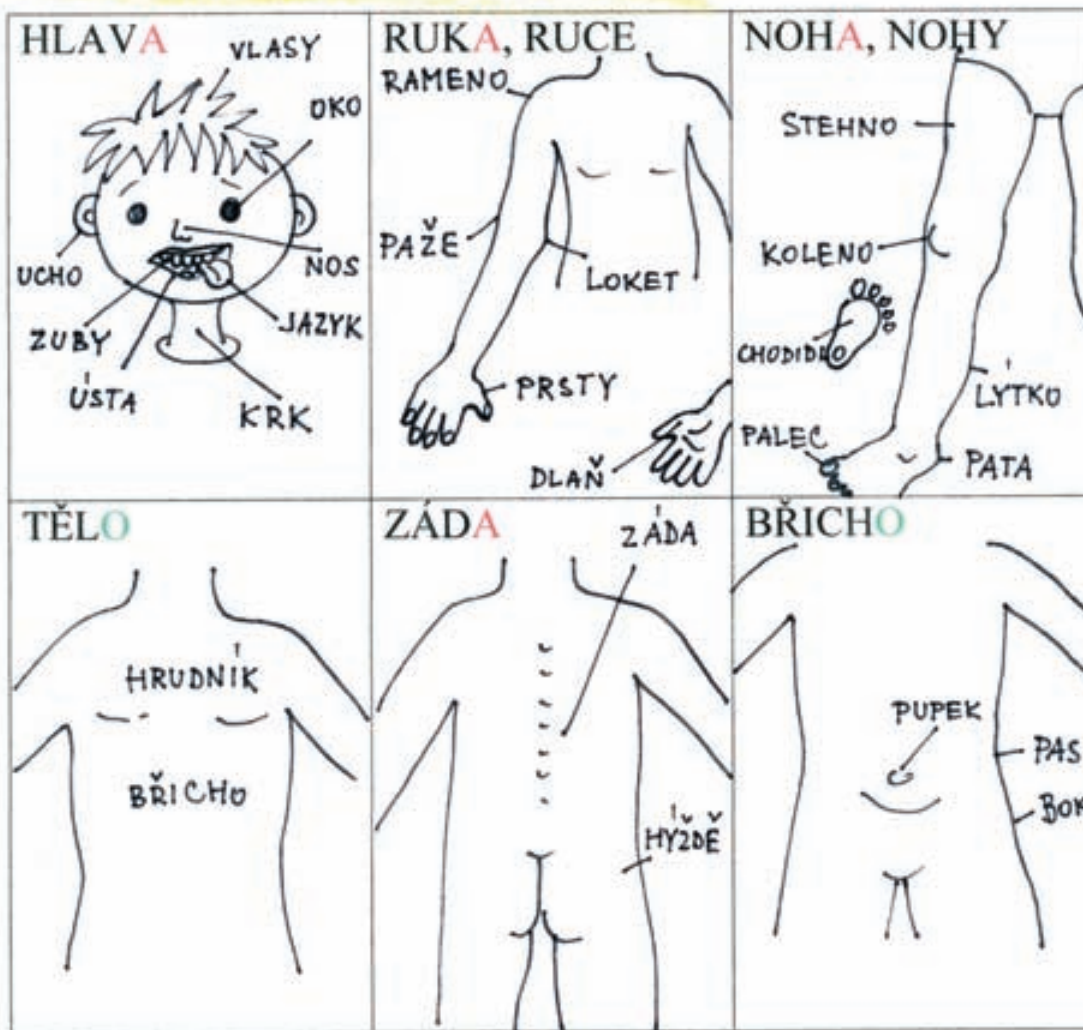
Pád	Ptáme se	Předložky
1.	Kdo? Co?	prostý
2.	Koho? Čeho?	bez, z, do, od, u, okolo, kolem...
3.	Komu? Čemu?	k, proti, naproti...
4.	Koho? Co?	pro, přes, za, na, o...
5.	Oslovujeme, voláme	prostý
6.	O kom? O čem?	o, v, na, po... vždy předložkový
7.	Kým? Čím?	s, mezi, nad, pod, před, za...

N n NOS, nos /ten/

nos

HLAVA, RAMENA, KOLENA, PALCE,
KOLENA PALCE, KOLENA PALCE.

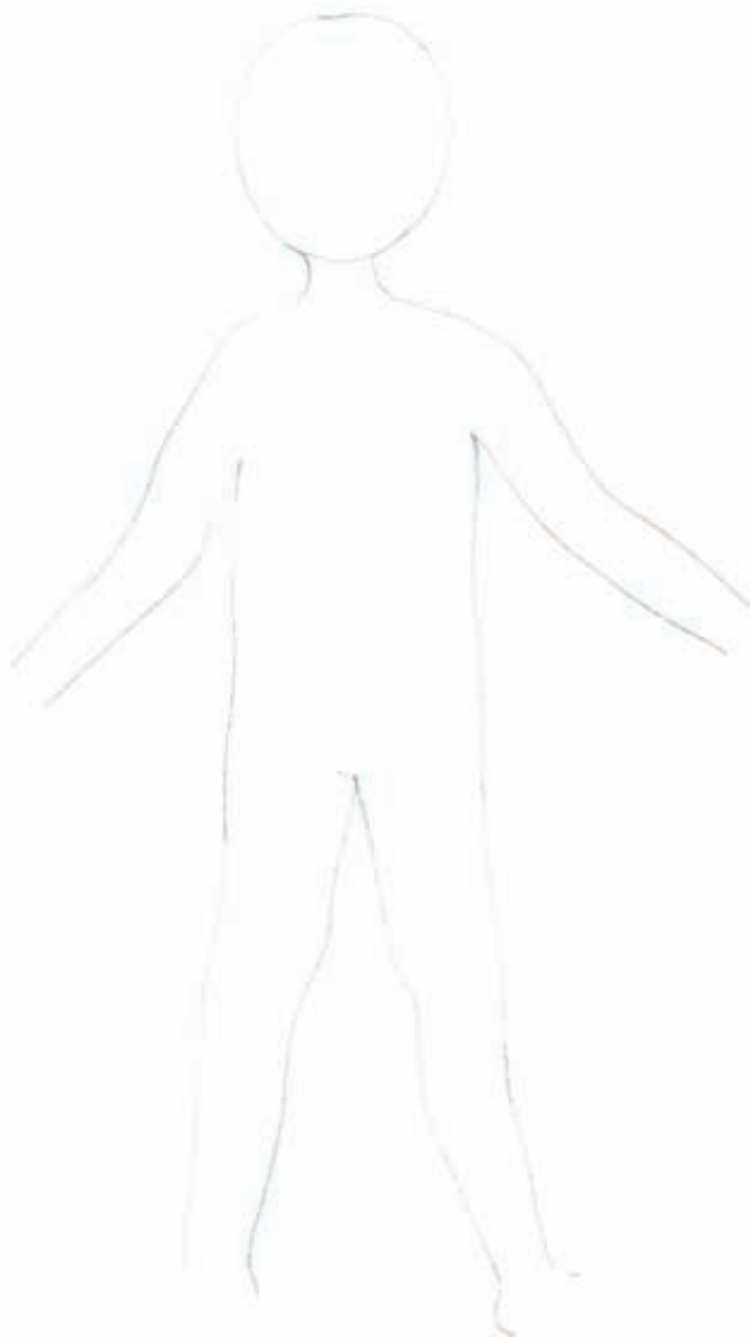
HLAVA, RAMENA, KOLENA, PALCE,
OČI, UŠI, ÚSTA, NOS.

MOJE TĚLO

1. Dokresli části těla, označ vystřiženými popiskami:

.....

HLAVA	VLASY	OČI	UŠI	NOS	ZUBY	ÚSTA
JAZYK	KRK	RAMENO	PAŽE	LOKET	PRSTY	DLAŇ
NOHA	STEHNO	KOLENO	LÝTKO	CHODIDLO	PATA	PALEC
HRUDNÍK	BŘICHO	ZÁDA	HÝŽDĚ	PUPEK	PAS	BOK

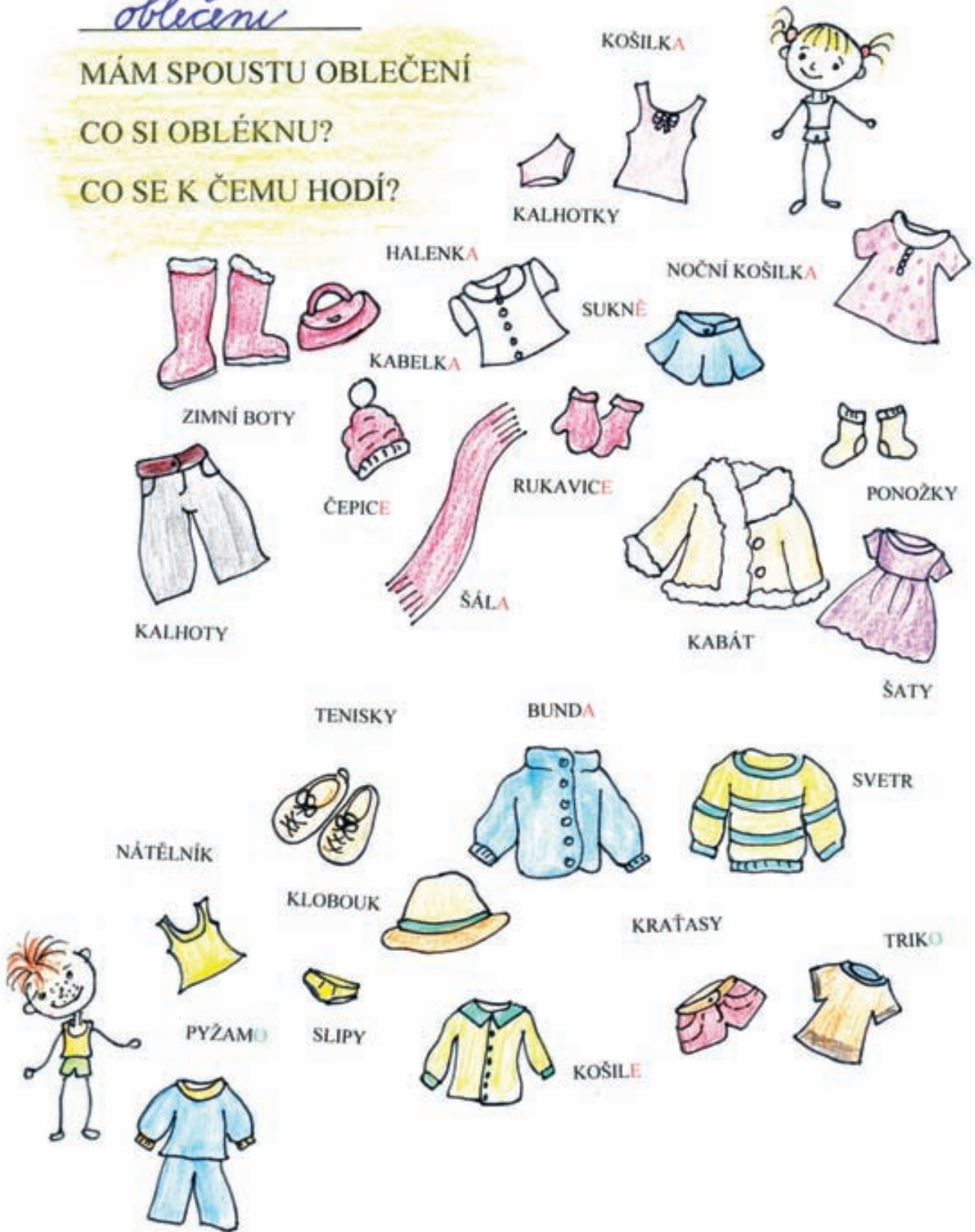
O o Ó ó OBLEČENÍ, oblečení /to/

oblečení

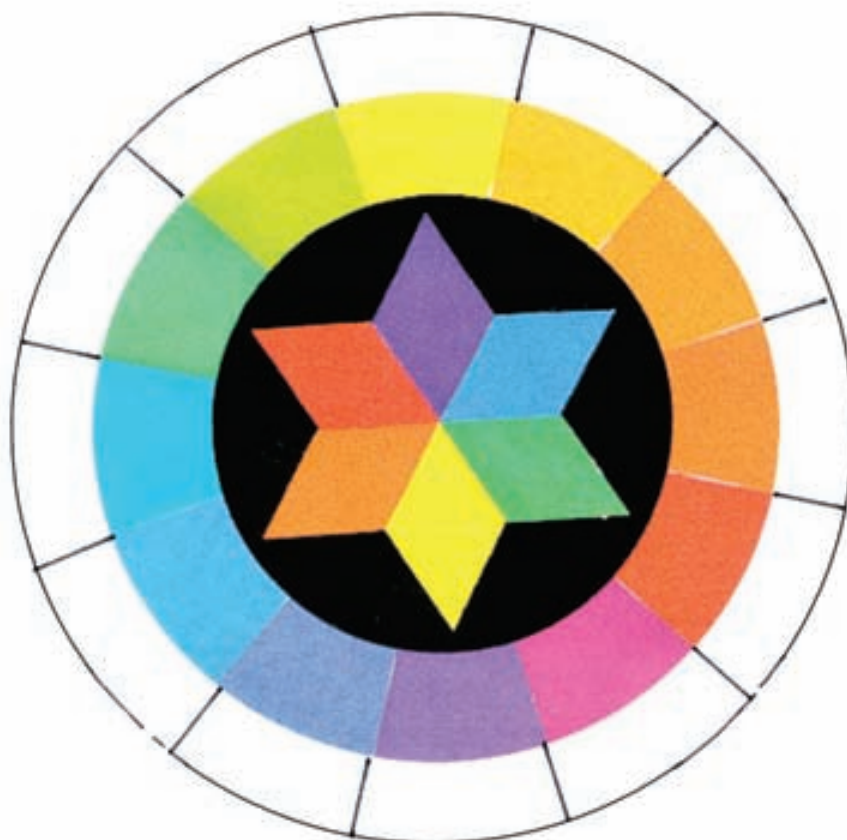
MÁM SPOUSTU OBLEČENÍ

CO SI OBLÉKNU?

CO SE K ČEMU HODÍ?

VYBER SI BARVY PRO SVÉ OBLEČENÍ

CO SI DNES OBLÉKNU?

KOŠILKA	KALHOTKY	HALENKA
NOČNÍ KOŠILKA	SUKNĚ	KABELKA
ZIMNÍ BOTY	ČEPICE	RUKAVICE
PONOŽKY	KABÁT	ŠATY
ŠÁLA	KALHOTY	TENISKY
BUNDA	SVETR	KRAČASY
TRIKO	KOŠILE	SLIPY
PYŽAMO	KLOBOUK	NÁTĚLNÍK

P p POHÁDKY, pohádky

pohádky

POHÁDKA JE VYMYŠLENÝ PŘÍBĚH.

V POHÁDKÁCH VYSTUPUJÍ NADPŘIROZENÉ
BYTOSTI.

JE PLNÁ KOUZEL A DĚTI JI MAJÍ RÁDY.

Případ s havlovickým vodníkem (Devatero pohádek)

Karel Čapek

"To já jsem měl taky zajímavý lékařský případ," ozval se úpický doktor. "U nás v Úpě za havlovickou lávkou, v kořání vrb a olší žil starý vodník, Joudal se jmenoval; byl to takový mrzout, nerudá, kakabus a bručoun, někdy dělal povodně a občas i topil děti, když se koupaly; zkrátka, lidé ho v té řece neradi viděli.

Jednou na podzim ke mně do ordinace přijde děda, fracek má zelený a na krku červený šátek, a heká, kašle, kýchá, frká, vzdychá, potahuje a huhlá: 'Pane dochtor, já jsem chyt ňákou náchladu nebo nádchu; mně tuhle pšká a tadyhle píchá, v kříži mě bolí, v kloubech mne loupe, kašel mám, div se neztrhám, a rýmu jako trám; tak bych prosil o nějaké užívání.'

Já ho vyšetřím a povídám: 'Dědečku, to je revma; já vám dám tadyhle to mazání, je to linimentum, abyste věděl, ale to ještě není všecko. Vy se musíte držet hodně v teple a v suchu, rozumíte?'

'Rozumím,' bručel stařík. 'Ale s tím suchem a teplem to, mladý pane, asi nepude.'

'Proč by to nešlo?' ptám se ho.

'Inu,' povídá děda, 'protože já jsem havlovický vodník, pane dochtor. Jakpak si mám udělat ve vodě sucho a teplo? Dyt' já si i nos musím

utírat hladinou vodní, ve vodě spím a vodou se přikrejuvám; až teď k stáru jsem si dal do postele měkkou vodu místo tvrdé, aby se mi měkčeji leželo. Ale s tím suchem a teplem, to bude těžká věc, že jo.' 'Nic naplat, dědečku,' povídám, 'v té studené vodě se vám to revma jen pohorší. To víte, staré kosti chtějí teplo. Jak vy jste vlastně stár, pane hastrmane?'

'A jej,' brumlal vodník, 'pane dochtor, já jsem tady ještě z pohanských dob - to bude nějakých tisíc let a možná ještě víc. Jo, to jsou léta!'

'Tak vidíte,' řekl jsem mu, 'v tom věku, dědo, se musíte držet u kamen. Počkat, já mám nápad! Slyšel jste někdy o horkých pramenech?'

'Slyšel, to jsem slyšel,' brblal starý vodník. 'Ale tady žádné nejsou.'

'Tady ne,' povídám, 'ale jsou v Teplicích a v Píšťanech a ledaskde jinde, jenže jsou hluboko pod zemí. A ty horké prameny, abyste věděl, jsou stvořeny právě pro staré a revmatické vodníky. Vy se jednoduše v takovém horkém zřídle usadíte jakožto hastrman horkovodní a budete si při tom kurýrovat revma.'

'Hm, hm,' rozpakoval se dědek, 'a co vlastně takový horkovodní hastrman má na práci?'

'Moc ne,' jářku, 'jen musí pořád z nitra země táhnout tu horkou vodu nahoru, aby nevychladla. A přebytek té teplé vody pouští na povrch země. To je všecko.'

'To by šlo,' bručel havlovický vodník. 'Tak to já se po nějakém takovém horkém prameni poohlídnu. Mockrát děkuju, pane dochtor.'

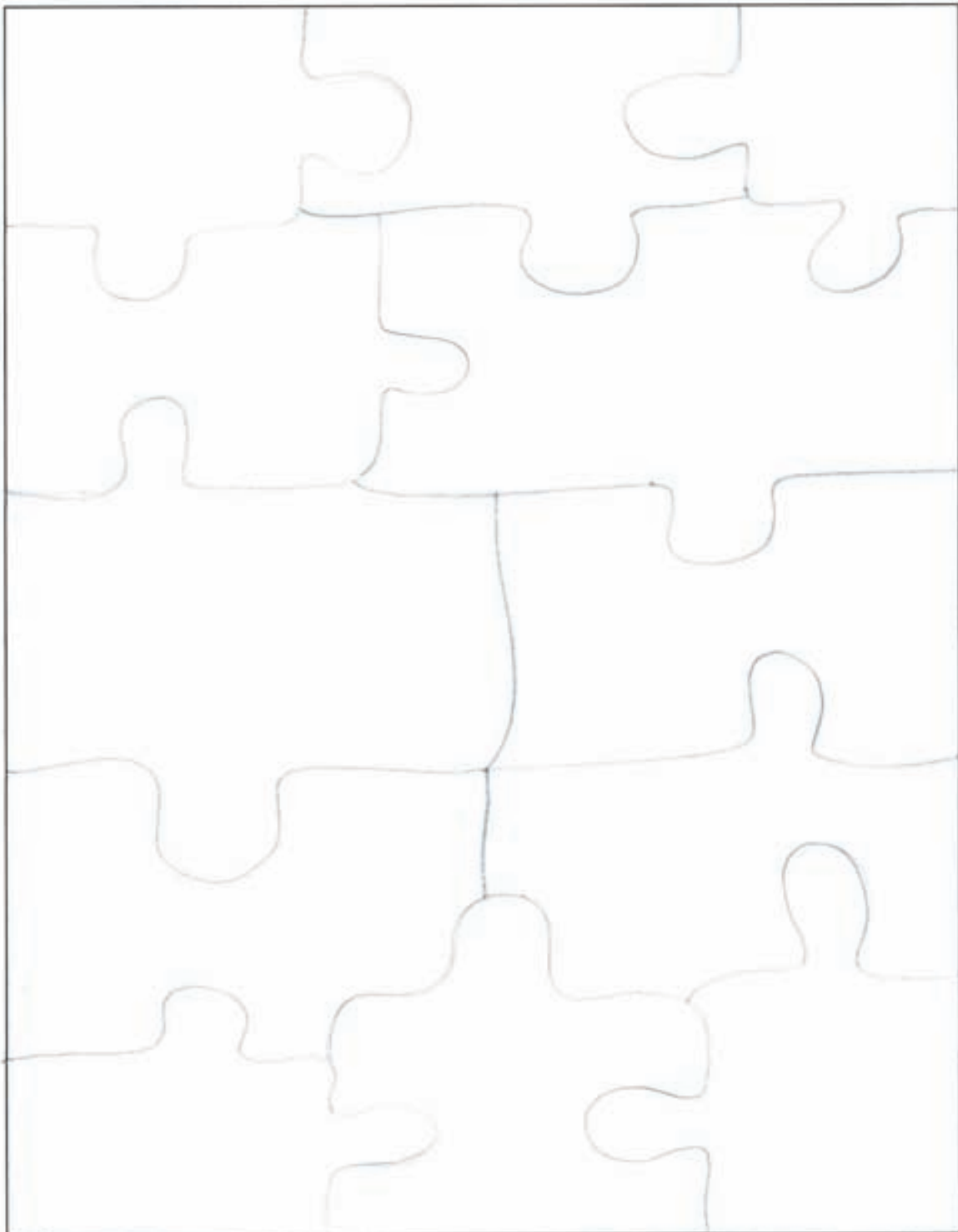
A belhal se z ordinace - jen loužička na podlaze po něm zbyla.

A vidíte, pane kolego, havlovický hastrman měl ten rozum a poslechl; usadil se na Slovensku v horkém zřídle a vytahuje z hlubin žerně tolik vroucí vody, že na tom místě je teď věčný teplý pramínek. A v tom horkém zdroji se koupají lidé a taky jim to dělá dobře na revma; z celého světa se tam jezdí kurýrovat. Vemte si z toho příklad, pane Magiáš, a poslechněte ve všem, co vám my doktoři poradíme."

NAKRESLI SI SVOU POHÁDKU

1. Určitě znáš nějakou pohádku. Nakresli ji sem do rámečku, vytvoř si své puzzle:

R r ROK, ROČNÍ OBDOBÍ, rok, roční období

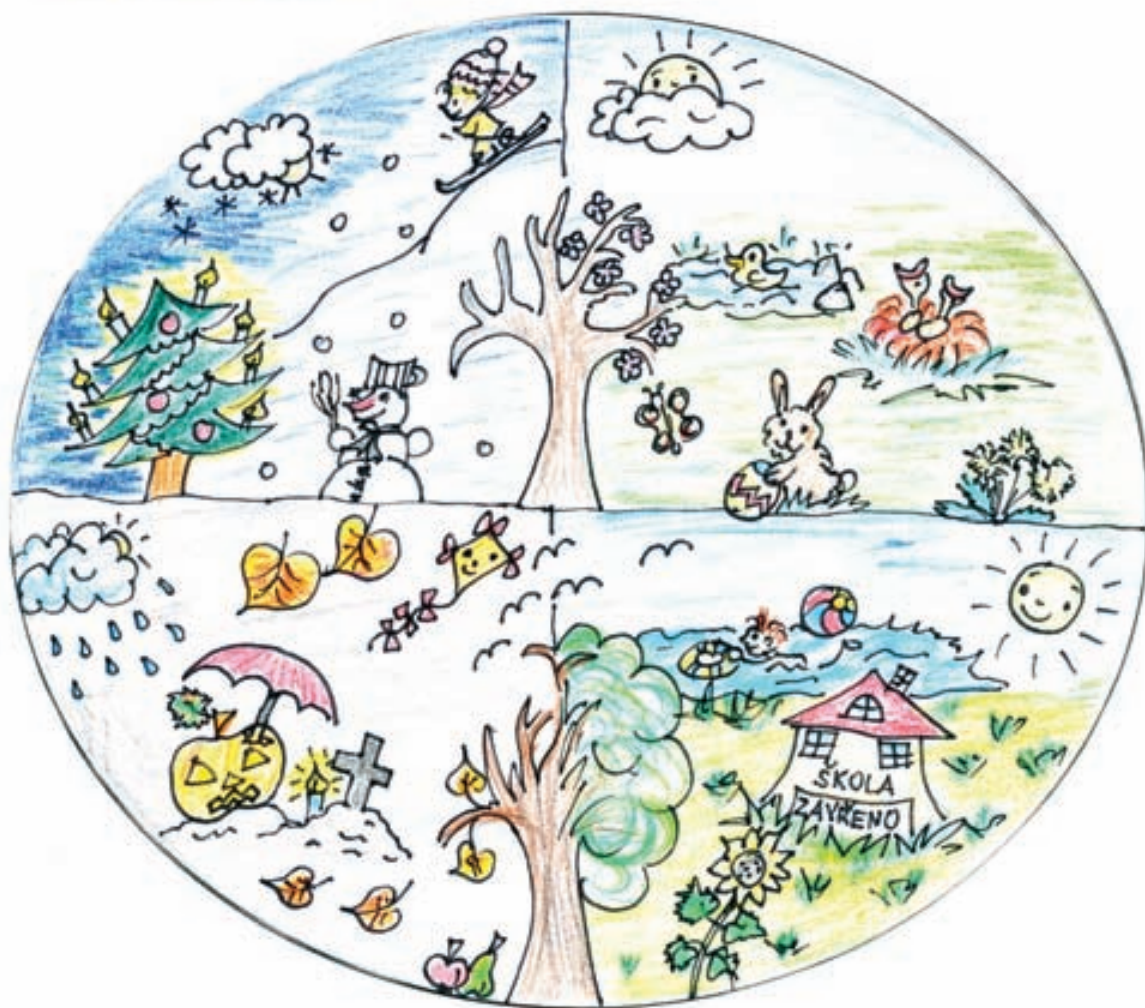
rok, roční období

ROK MÁ ČTYŘI ROČNÍ OBDOBÍ.

ROK MÁ DVANÁCT MĚSÍCŮ.

ROK MÁ 52 TÝDNŮ.

ROK MÁ 365 DNŮ.

KALENDÁŘ

1. Vytvoř si svůj kalendář:

ROČNÍ OBDOBÍ

JARO	LÉTO	PODZIM	ZIMA

MĚSÍCE

1. LEDEN	2. ÚNOR	3. BŘEZEN	4. DUBEN
5. KVĚTEN	6. ČERVEN	7. ČERVENEC	8. SRPEN
9. ZÁŘÍ	10. ŘÍJEN	11. LISTOPAD	12. PROSINEC

TÝDEN

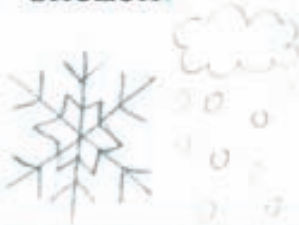

PONDĚLÍ	ÚTERÝ	STŘEDA	ČTVRTEK
PÁTEK	SOBOTA	NEDĚLE	STÁTNÍ SVÁTEK

DNY

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30
31					

POČASÍ

jasno 	polojasno 	zataženo
přeháňky 	děšť 	kroupy
sněžení 	bouřka 	větrno

STÁTNÍ SVÁTKY

1. leden - Den obnovy samostatného českého státu

8. květen - Den osvobození

5. červenec - Den slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje

6. červenec - Den upálení mistra Jana Husa

28. září - Den české státnosti

28. říjen - Den vzniku samostatného československého státu

17. listopad - Den boje za svobodu a demokracii

Ř ř ŘEKA, řeka /ta/

řeka

VODA VODĚNKA HLADÍ OBLÁZKY...

1. Z nápovědy si vyber několik názvů živočichů nebo rostlin a dokresli je do obrázků. Pomůže ti encyklopedie.

Nápověda: ryby - pstruh, lipan, štika, kapr; žáby – skokan, ropucha; užovka, rak, komár, vážka, labuť, kachna; rostliny – vrba, tráva, rákos, pomněnky.

S S SVÁTKY, svátky

svátky

VÁNOCE

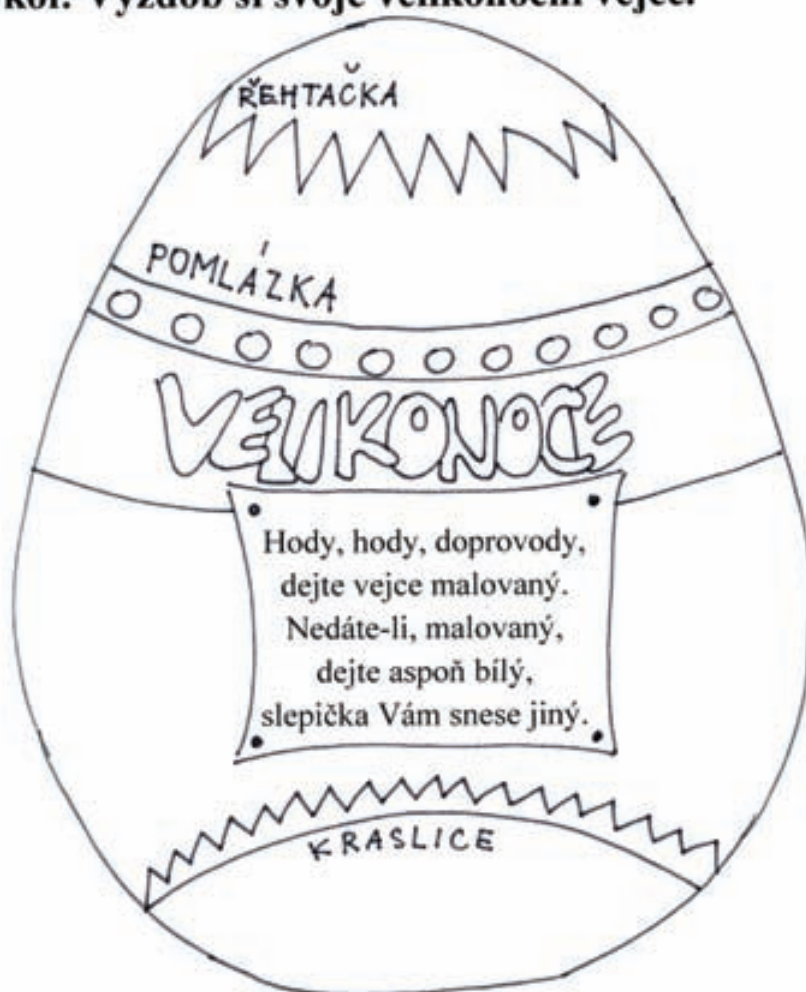
24.12. - ŠTĚDRÝ VEČER

VELIKONOCE

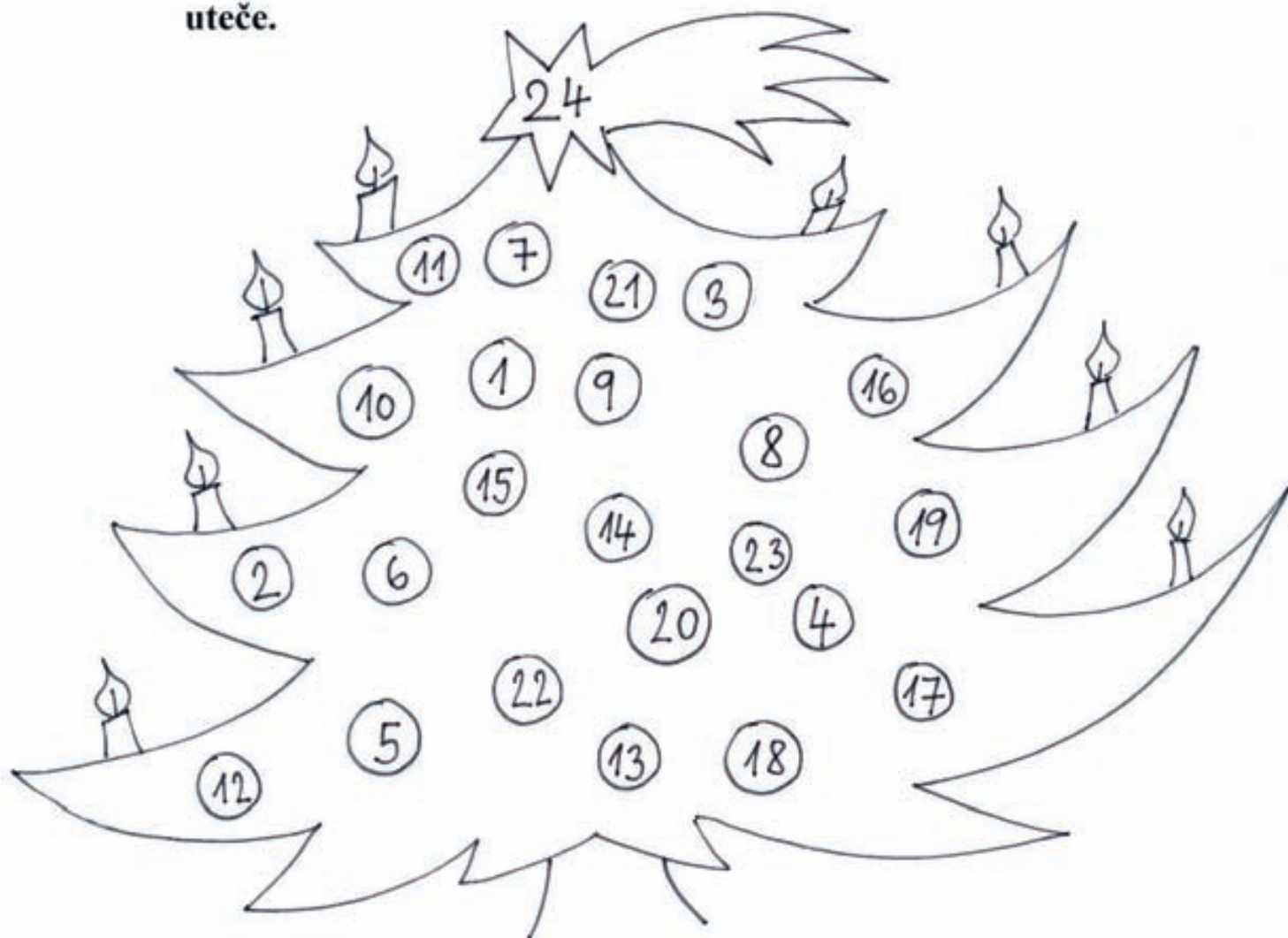
23.3. - 26.4., NEDĚLE, KTERÁ NÁSLEDUJE PO PRVNÍM JARNÍM ÚPLŇKU.

✂.....

1. Úkol: Vyzdob si svoje velikonoční vejce.

2. Splň několik úkolů a dlouhý čas před Vánoci ti rychleji uteče.

✂ .....

UKLIĎ SI POKOJÍČEK	POMOZ S PEČENÍM CUKROVÍ	NASTROJ VÁNOČNÍ STROMEČEK	ZAPAL VEČER SVÍČKY	KUP DÁRKY	VYROB DÁRKY
POMOZ S NÁKUPEM	POMOZ S VAŘENÍM	POVĚS PRÁDLO	UTŘI PRACH	POVYSÁVEJ	NAVŠTIV BABIČKU
PŘIPRAV VEČEŘI	USTEL POSTEL	OČISTI BOTY	ZALEJ KVĚTINY	UDĚLEJ SI SVAČINU	POMOZ TATÍNKOVI
POHRAJ SI S BRATREM, SESTROU	ZAZPÍVEJ KOLEDU	NAPIŠ POZDRAVY	UKLIĎ SI HRAČKY	POMOZ MAMINCE	POMOZ DĚDEČKOVI

Rolničky

♩ = 180

Musical notation for the first line of the song. The melody is written on a treble clef staff in 4/4 time. The notes are quarter notes. The lyrics are: Rol-nič-ky, rol-nič-ky, kdo-pak vám dal hlas?

Musical notation for the second line of the song. The melody is written on a treble clef staff in 4/4 time. The notes are quarter notes. The lyrics are: Kaš-pá-rek ma-lič-ký ne-bo dě-da Mráz?

Musical notation for the third line of the song. The melody is written on a treble clef staff in 4/4 time. The notes are quarter notes. The lyrics are: Rol-nič-ky, rol-nič-ky, co to zvo-ní v nich?

Musical notation for the fourth line of the song. The melody is written on a treble clef staff in 4/4 time. The notes are quarter notes. The lyrics are: Ma-min-či-ny pís-nič-ky, vá-no-ce a sníh.

Š Š ŠKOLA, škola /tal/

škola

CO VE ŠKOLE DĚLÁM?

PÍŠU NEBO DO SEŠITU.

ČTU SI V .

POSLOUCHÁM, CO ŘÍKÁ PANI

MLUVÍM JEN KDYŽ MÁM SLOVO.

NĚKDY O PŘESTÁVCE **KŘIČÍM**, ALE PAK SE

NA MÍSTĚ **JÍM**   A **POZORUJI** SVÉ

SPOLUŽÁKY.

ČASTO SE NA NĚ

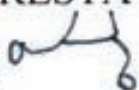

PO PŘESTÁVCE

CVIČIT.

RÁD

, **SKÁČU**, **LEZU**, ALE NEJRADĚJI

KOPU DO

PO ŠKOLE SI **HRAJU** SE

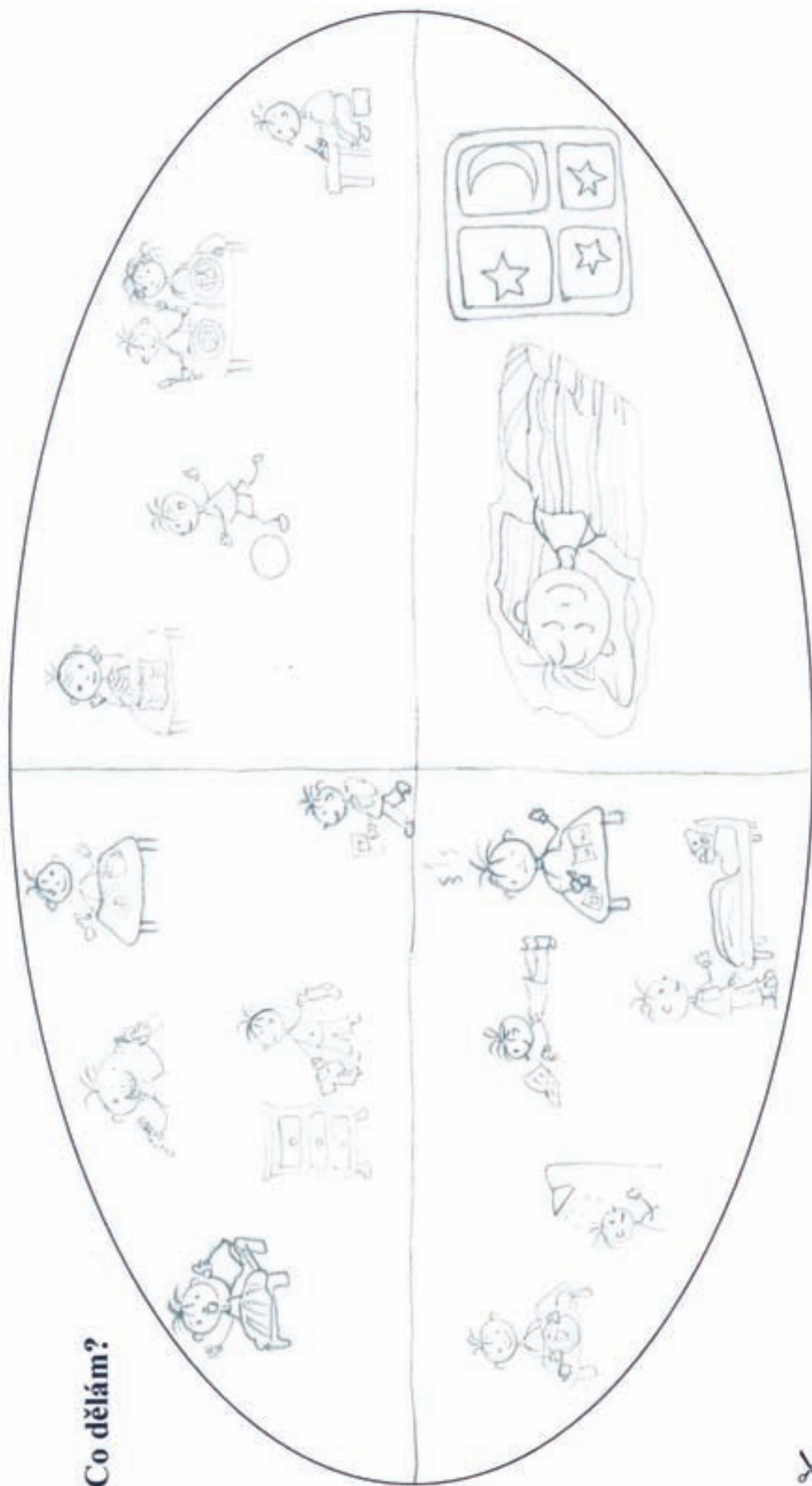

POZDĚJI **PÍŠU** DOMÁCÍ ÚKOLY.

POTOM SE NAVEČERÍM A JDU

Co dělám?

DOBŘE RÁNO!	DOBŘÝ DEN!	DOBŘÝ VEČER!	DOBROU NOC!	Svítil hvězdy.
Myju si zuby.	Snídám.	Obleču se.	Jdu do školy.	Vstávám.
Učím se.	Obědvám.	Hraju si.	Píšu úkoly.	Večeřím.
Čtu si.	Učím se.	Umyju se.	Jdu spát.	Spím.

T t TALÍŘ, talíř /ten/

Salivě

PEPA MÁ HLAD.

JÁ MÁM TAKÉ HLAD.

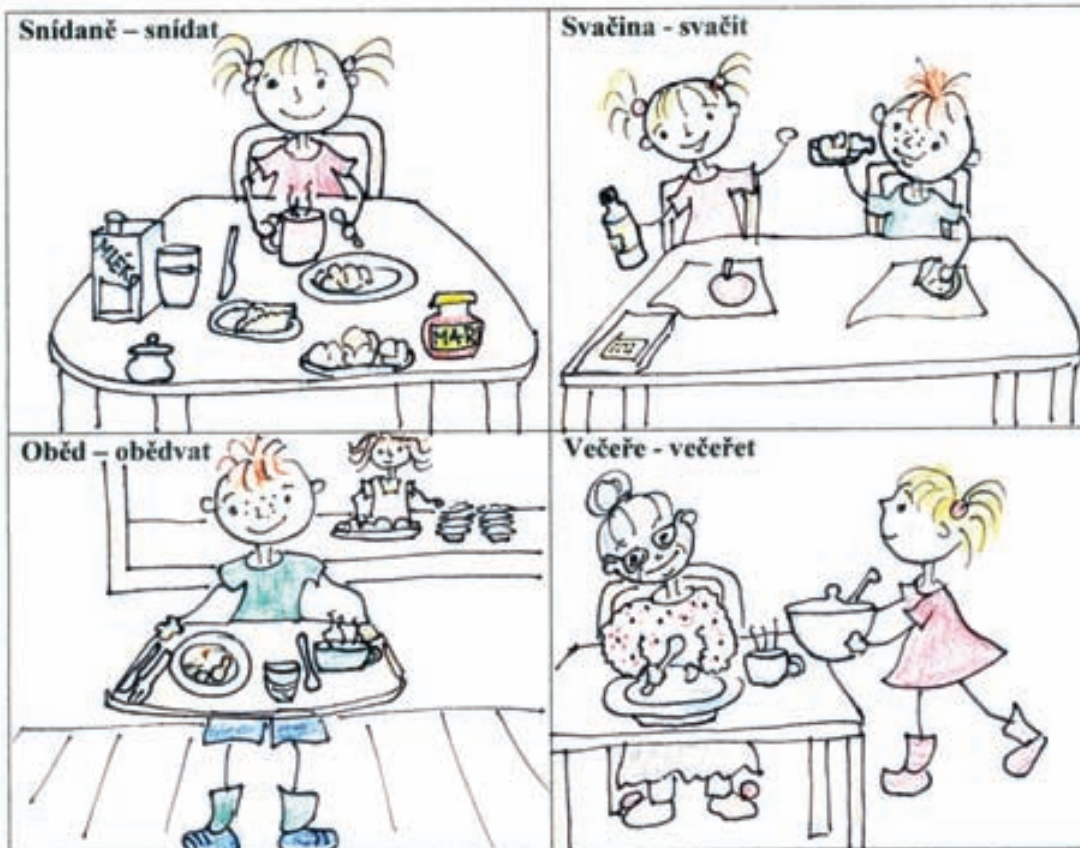
MÁŠ HLAD?

CHCEŠ NĚCO K JÍDLU?

BUDEŠ JÍST?

SNÍDANĚ /ta/, SVAČINA /ta/, OBĚD /ten/, VEČERĚ /ta/

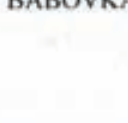

CO JÍM ?

1. Vlep z následující strany:

SNÍDANĚ	SVAČINA
OBĚD	VEČĚRE

KAKAO 	ČAJ 	MLÉKO 	DŽUS 	VODA 	MÁSLO
CHLĚB 	ROHLÍK 	HOUSKA 	MED 	CUKR 	ŠUNKA
SUŠENKA 	MASO 	BRAMBORY 	RÝŽE 	TĚSTOVINY 	KAŠE
HOVĚZÍ 	VEPŘOVÉ 	KRŮTÍ 	KOLÁČ 	BÁBOVKA 	DORT
SALÁM 	ZMRZLINA 	SALÁT 	KNEDLÍK 	POLEVKA 	RYBA
MARMELÁDA 	SÝR 	KUŘE 	PÁRKY 	VEJCE 	SŮL
JOGURT 	KEČUP 	HOŘČICE 	OMÁČKA 	PUDING 	PÁSTIKA

Tvarohové knedlíky

Suroviny:

250g tvarohu, 1 celé vejce, 240g polohrubé mouky, 2-3 lžice oleje, špetka soli, libovolné ovoce. Na polití a posypání máslo, moučkový cukr a tvaroh.

Postup:

Na vále si z tvarohu, vejce, mouky, soli a oleje zpracujeme těsto. Rozkrojíme na půl a z každé části vyválíme plát. Vyválené těsto nakrájíme na čtverce a do každého zabalíme ovoce. Připravené knedlíky vložíme do vroucí vody, oddělíme ode dna a po vyplutí knedlíků na hladinu vaříme ještě asi 3-5 minut. Knedlíky poléváme rozpuštěným máslem, posypeme tvarohem a cukrem.

U u Ú u ÚSMĚV, úsměv /ten/

úsměv

S ÚSMĚVEM JDE VŠECHNO LÍP.

1. Do tohoto kalendáře budeš zaznamenávat svoje nálady:

✂.....

MĚSÍC:

ROK:

PONDĚLÍ						
ÚTERÝ						
STŘEDA						
ČTVRTEK						
PÁTEK						
SOBOTA						
NEDĚLE						

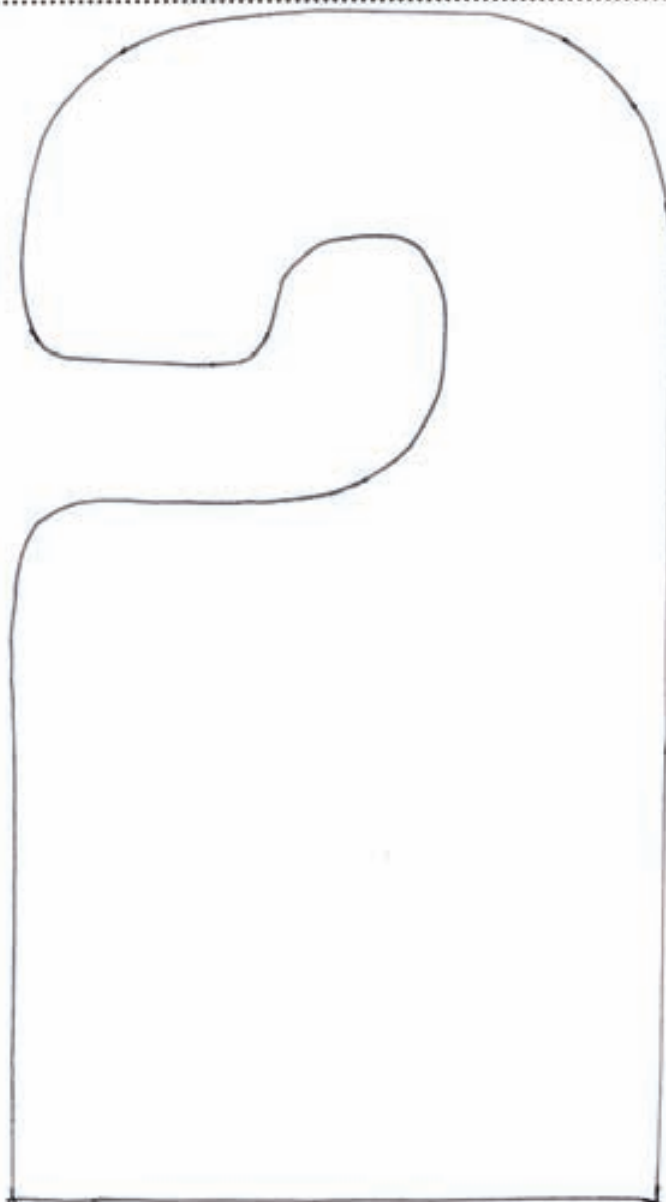
V V VOLNO, volno /to/

volno

MÁM VOLNO, PROSÍM NERUŠTE MĚ!

1. Vystříhni šablonu, obkresli ji na čtvrtku a vyrob si ceduli, která jasně naznačí, že máš právo na svůj klid.

✂.....

X X XYLOFON, xylofon /ten/

xylofon

PEC NÁM SPADLA,

PEC NÁM SPADLA...

HOUSLOVÝ
KLÍČ

NOTA

ÁJA ZPÍVÁ

Pec nám spadla

1. Pec nám spad-la pec nám spad-la kdo-pak nám ji po-sta-ví?
2. Za-vo-lá-me na dě-deč-ka, ten má vel-ké kla-di-vo,

5 Sta-rý pe-cař ne-ní do-ma a mla-dý to ne-u-mí.
dá do to-ho čty-ři rá-ny a už je to ho-to-vo.

Kdybys měla, má panenko, sto ovec

$\text{♩} = 200$
C

Kdy-bys mě - la má pa - nen - ko sto o - vec, sto o - vec a já je - nom

6 A7 3 2 Dm G7 C 3 2 3 Am Dm 3 2 3

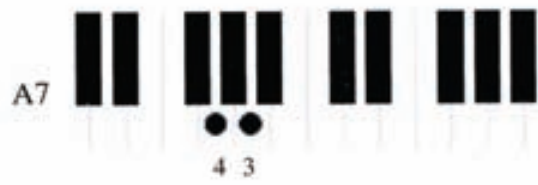
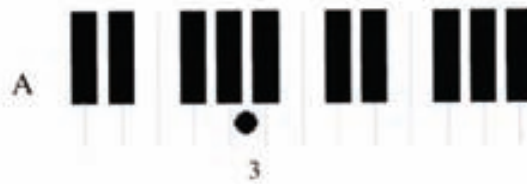
za klo-bouč kem ja - lo - vec, ja - lo - vec, ne - bu - deš má, ne - ní mož -

12 G7 C 2 4 2 3 4 F 5 4 G7 C

ná, a - ni ti to, má pa - nen - ko, pán - bůh ne dá,

Doporučený nástroj: Klarinet
Doporučený rytmus: Quickstep

Zjednodušené akordy Yamaha (s prstokladem)

Y y YPSILON, ypsilon /ten/

ypsilon

YPSILON PSÁT – ŽÁDNÁ HRAČKA,
TO VÍ KAŽDÝ ŽÁK A ŽAČKA.

Psaní i, í /y, ý po obojetných souhláskách

Je důležité znát stavbu slova (předpona, kořen, přípona, koncovka).

v předponě	Y/Ý	vyššičem, veslářem, vyběit, výborně
v kořenech vyjmenovaných slov	Y/Ý	byk, hrze, myš, prx, syn, rybná, jazýk
v kořenech slov příbuzných k vyjmenovaným slovům	Y/Ý	obytin, uléváče, hmyzi, psom, zvyk
v kořenech ostatních slov	I/Í	bitva, pluce, knítat, pokot, srup, vitéz
v příponách	I/Í	brzčka, lesk, police, masobil, kredít
v koncovkách podstatných jmen	I, Í/Y, Ý	řídíme se vzory podstatných jmen
v koncovkách přídavných jmen	I, Í/Y, Ý	řídíme se vzory přídavných jmen
v koncovkách sloves v přítomném čase	I	mlvína se, volí, sobine, lepí, usobite
v rozkazovacím způsobu sloves	I	pozeí, zaokrouhli, vezmi, zrychli
v příděti minulém	I/Y	řídíme se shodou přísudku s podmětem

Vyjmenovaná slova

(podle Pravidel českého pravopisu zde najdeme i slova od nich odvozená nebo s nimi příbuzná a také jména vlastní)

Vyjmenovaná slova po B	byt, obyčej, brest, bylina, kobyla, byk, babylka
Vyjmenovaná slova po L	lsyet, mlýn, blyskat se, polékat, vzlykat, plynout, pletivo, les: letka, letka, hrze, peřenka, plv, slonout, pletky, vlv
Vyjmenovaná slova po M	my, mýt, mořit/morít, mlít se, hmyz, myš, hlomyzdl, mytí, zamýkat, mřkat, dmýchat, chmyzí, nachlomyznout se, myš, mřkat, mř, smř
Vyjmenovaná slova po P	pycha, pytel, pyš, netopýz, slepý, pyl, kopyto, klopytat, tpytít se, zpytovat, pykat, prx, přít, pytít se, pyj
Vyjmenovaná slova po S	syn, syti, sř, synov, sřv, sřlmav, usyhat, usyhat, sřkova, sřvč, sřsel, sřčet, sřpat
Vyjmenovaná slova po V	vř, vřkat, vřsok, vřv, vřkat, zřvkat, zřvkat, vřř (plák), vřžle, povř, vřheň, vřvky, vřza
Vyjmenovaná slova po Ž	brz, jazýk, nazřvat se, Ruzřve

Pozor na rozdíl slov: **být** (existovat) – **bit** (tlouct), **mlýn** – **mlít**, **mít** (vlastnit) – **mýt** (umývat), **sřř** (osřřit) – **sřř** (synov), **vřř** (veslu vřř) – **vřř** (plák), **vřř** (vinnout) – **vřř** (na mřř) at.

Shoda přísudku s podmětem

Shoda se týká osoby a čísla. Imenneho rodu tedy, jestliže je přísudkové sloveso v minulém čase, v trpném rodu nebo v podmiňovacím způsobu (např. *Chlapec seděl u počítače. Dívka byla filmem nablžena. Auto by zastavilo u pošt*).

Je-li podmětem podstatné jméno v množném čísle, řídíme se těmito pravidly:

Rod podmětu	Koncovka přičesti minuleho	Příklad
mužský životný	I	<i>diváci tleskali</i>
mužský neživotný	Y	<i>divy se valily</i>
ženský	Y	<i>lutuě odplavaly</i>
střední	A	<i>jablka popadala</i>

- ▶ některá podstatná jména mohou mít koncovku životnou (-i, -e, -ové), např. *slanečci, ukazatelé, skutkové* i neživotnou (-y, -e), např. *slanečky, skutky, ukazatele*, i když označují jen věci neživé. Shoda se řídí podle této koncovky, např. *Slanečci leželi/slanečky ležely na pulci. Pro ochranu životního prostředí byli stanoveni noví ukazatelé/byly stanoveny nové ukazatele. Skutkové apoštola byli zaznamenáni/skutky apoštola byly zaznamenány v Novém zákoně.*
- ▶ Podstatná jména *lidičky, rodiče, koně* mají sice koncovky neživotné, ale shodu jako jména životná, tzn. v přísudku píšeme -i. Např. *Lidičky se smál zbláznil. Rodiče mi koupili nové kolo. Vraní koně/vrané koně letěli jako o závod.*
- ▶ Podstatné jméno *dní/dny* má shodu jako jména neživotná, tzn. v přísudku píšeme -y, např. *Přázdninový dní/dny rychle ubíhaly.* Pouze u zastaralého tvaru *dnové* je shoda jako u jmen životných, tzn. v přísudku píšeme -i, např. *Jeho dnové byli sečtení.*
- ▶ Podstatné jméno *dítě* má tvar středního rodu. V množném čísle má tvar *děti* shodu podle ženského rodu (*děti* podle vzoru *košti*), tzn. v přísudku píšeme -y, např. *Děti se vracely z vřletu domů.*

Je-li podmět několikanásobný, řídíme se těmito pravidly:

1. Při spojení několika podstatných jmen v podmětu má „přednost“ rod:
mužský životný, tzn. v přísudku píšeme -i, např. *Racci a vlaštovky poletovali nad jezerem.*
ženský před středním, tzn. v přísudku píšeme -y, např. *Růže a poupatá voněly ve váze.*
2. Následuje-li podmět za přísudkem, je možná shoda s nejbližším podstatným jménem podmětu, tzn. v přísudku píšeme -i/-y, např. *Na louce se pásly/i ovce a beraní.*
3. Jsou-li jména v podmětu spojena předložkou *s*, užíváme pravidlo o „přednosti“ rodu nebo je shoda podle vyrazu v 1. pádě, např. *Sestra s manželem se přestěhovali/a do většího bytu.*
Orchestr se svým dirigentem nám připravil/i nezapomenutelný zážitek.
4. Jsou-li v podmětu podstatná jména středního rodu a alespoň jedno je v jednotném čísle, píšeme v přísudku -y, např. *Štěně a kotata dováděly na trávníku. Polsko a Maďarsko se v roce České republiky staly v roce 1999 členy Severoatlantické aliance.*

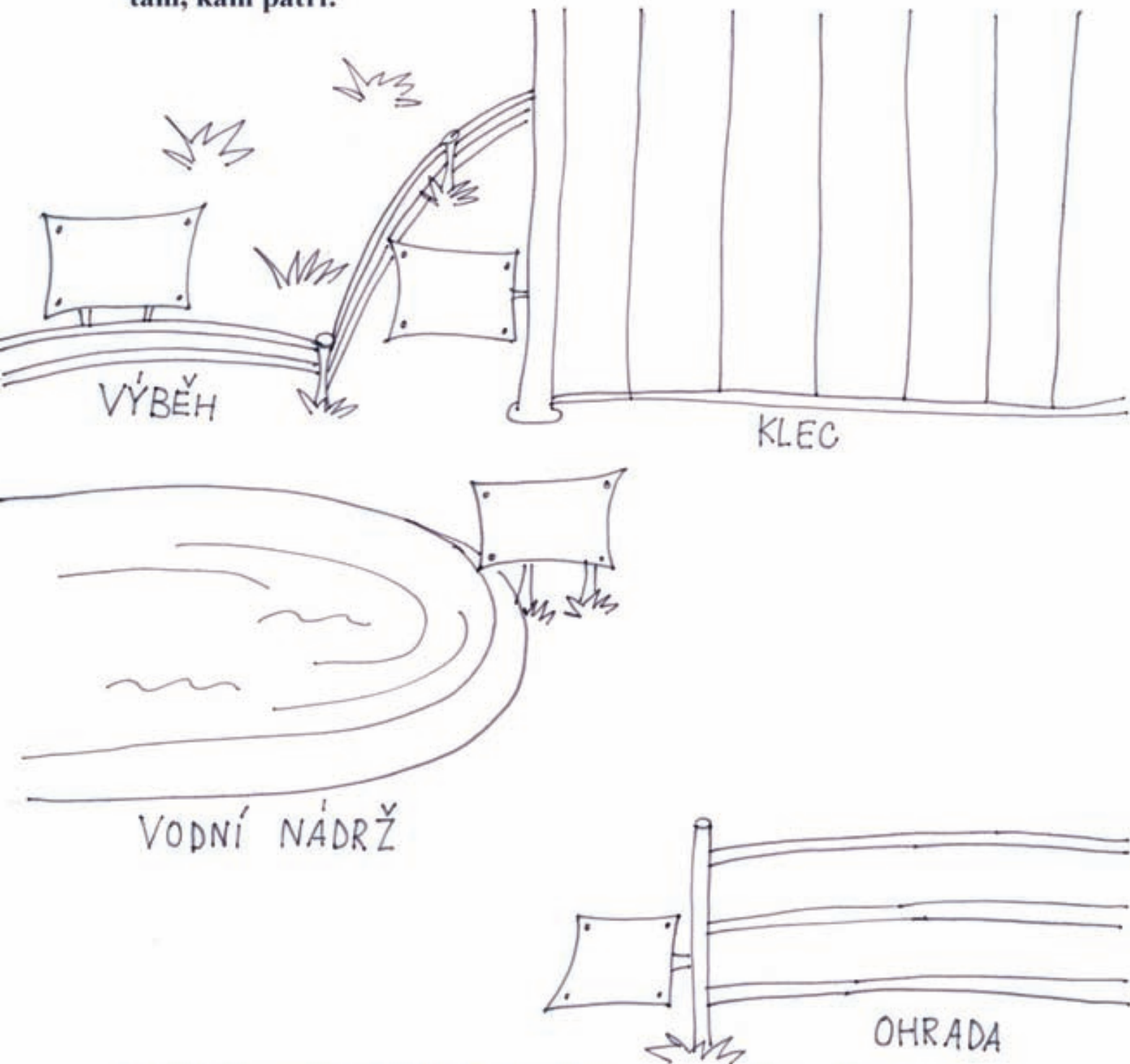
Z z Zoo

Zoo

				
papoušek	bizon	čáp	gorila	had
				
hroch	klokan	krokodýl	lev	levhart
				
lední medvěd	plameňák	panda	opice	slon
				
tučňák	zebra	žirafa	tygr	sova
				
medvěd	nosorožec	pštros	tuleň	velbloud

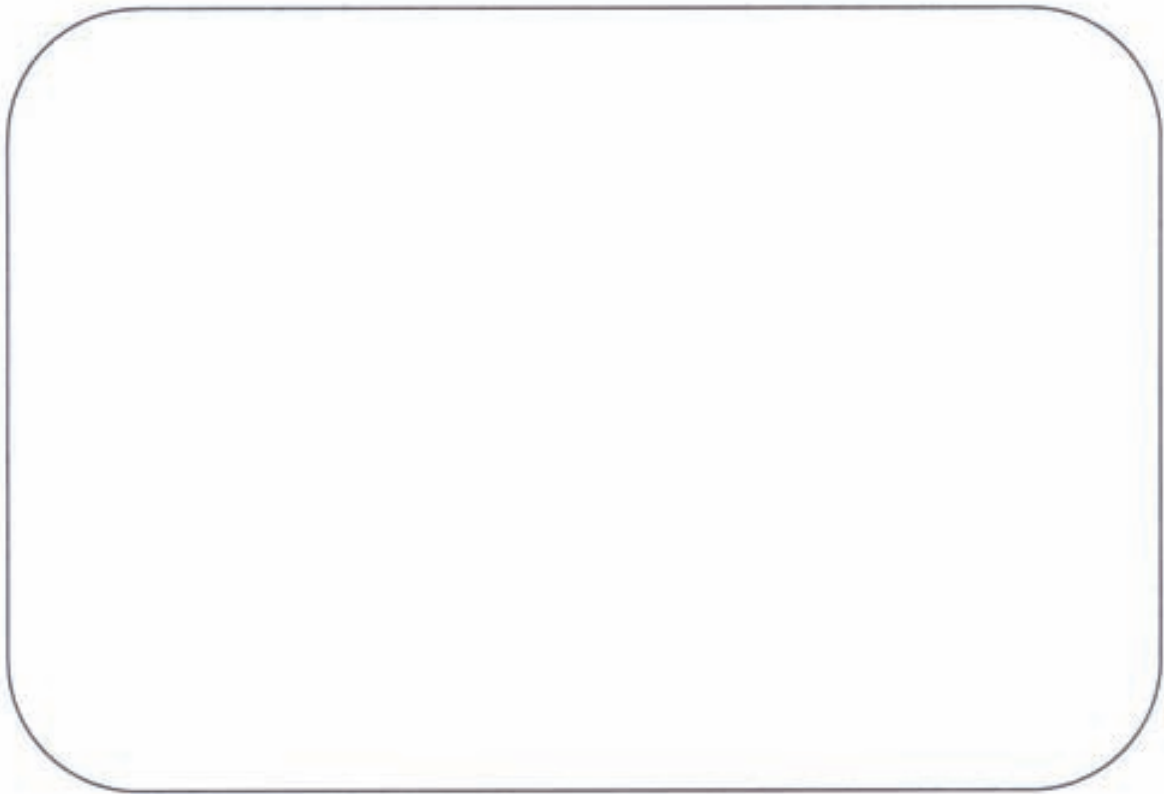
KDE JE NAJDU?

1. Nakresli na papír několik zvířat ze ZOO, vystřihni je a nalep tam, kam patří:

2. Najdi na www.zviratka.info celé názvy živočichů a dopiš je na cedulky.

3. Vyber si jednoho zástupce živočichů v encyklopedii zvířat a podrobněji ho popiš a nakresli do rámečku:

NÁZEV: _____

VELIKOST (VÁHA, VÝŠKA): _____

_____

KDE ŽIJE? _____

CO BYCHOM MĚLI VĚDĚT: _____

_____

_____

_____

ZAJÍMAVOST: _____

_____

Ž Ž ŽIVOTOPIS, životopis /ten/

životopis

Karel IV.

Narozen: 14. května 1316
Místo narození: Praha
Stav: Čtyřikrát ženatý
Národnost: Považoval se za Čecha.
Vzdělání: Na francouzském dvoře
Zaměstnání: Římský císař, český, lombardský a arelatský král, hrabě lucemburský, markrabě moravský
Zájmy: Založení Univerzity Karlovy, Nového Města pražského, výstavby Hladové zdi, Karlova mostu, hradu Karlštejnu, stavba Chrámu svatého Víta
Zemřel v roce 1378.

Jan Hus

Narozen: 1371
Místo narození: Husinec u Prachatic
Stav: Svobodný
Národnost: Česká
Vzdělání: Artistická fakulta na pražské univerzitě
Zaměstnání: Náboženský myslitel, kazatel a reformátor, učitel
Zájmy: Kázal v Betlémské kapli, kritizoval bohaté církevní hodnostáře a panstvo. Stál za svými názory, čímž si proti sobě poštval církev a dne 6.července 1415 byl upálen na hranici v Kostnici.

Jan Amos Komenský

Narozen: 28. března 1592
Místo narození: Morava
Stav: Dvakrát ženatý
Národnost: Česká
Vzdělání: Studoval na latinské škole a v Německu na universitách Herborn a Heilderberg
Zaměstnání: Spisovatel, myslitel, zakladatel moderní pedagogiky
Zájmy: Napsal *Orbis pictus* (Svět v obrazech), *Labirint světa a ráj srdce* a *Velkou didaktiku*.
Zemřel v Holandsku 15. listopadu 1670.

Bedřich Smetana

Narozen: 2. března 1824
Místo narození: Litomyšl
Stav: Ženatý
Národnost: Česká
Vzdělání: Studoval gymnázium v Plzni
Zaměstnání: Hudební skladatel
Zájmy: Zkomponoval opery *Prodaná nevěsta*, *Dalibor*, *Libuše*, *Hubička*. Proslavil se cyklem symfonických básní *Má vlast*.
Zemřel v roce 1884 v Jabkenicích.

ŽIVOTOPIS

Jméno a příjmení: _____

Narozen/a: _____

Místo narození: _____

Národnost: _____

Stav: _____

Trvalé bydliště:

_____
_____
_____

Vzdělání:

_____
_____
_____

Zaměstnání:

_____
_____

Zájmy:

_____
_____
_____

V Praze _____

Podpis: _____